PROLETARIS DE TOTS ELS PAISOS UNIU-VOS!

treball

ÒRGAN CENTRAL DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA

Número 494 | 12 al 18 de setembre de 1977 | Preu: 15 pessetes

Exclusiva

El programa de la Festa de "Treball"

(Pàgines 15 i 16)

Catalunya fou un clam unànime

Cal escoltar la veu del poble

Un al·legat irrefutable en favor d'una Generalitat democràtica

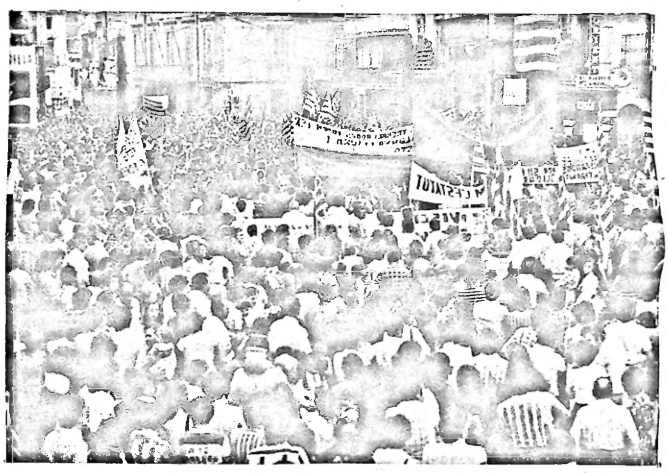

especial festa

La Festa de treball

MONTJUÏC 17-18 Setembre 1977

En aquest número de TREBALL, el lector trobarà un suplement especial de quatre pàgines, amb una breu història del nostre periòdic, que, aquest cap de setmana, celebra a Montjuïc la seva primera gran festa.

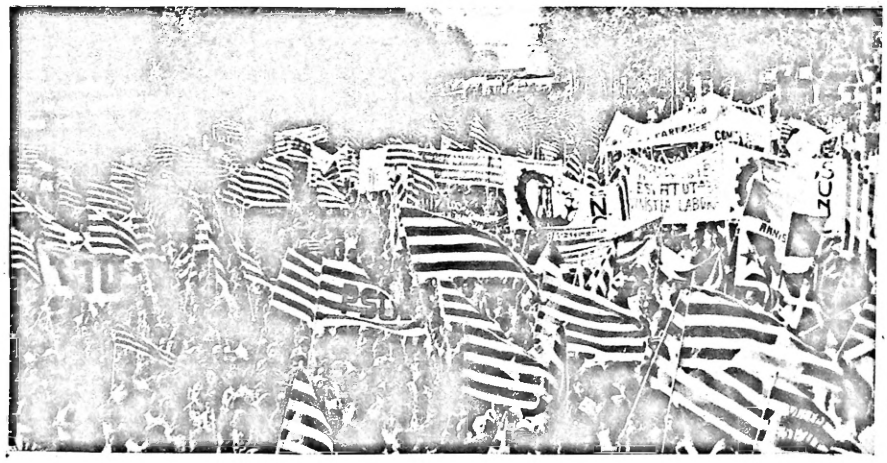

Les imatges gràfiques son prou eloqüents de la importància cabdal de la gran manifestació de l'11 de setembre a Barcelona, crit unànime de tot el poble per les llibertats, l'amnistia i l'Estatut d'Autonomia. Malgrat l'expressivitat de les fotos es fa difícil, però, fixar sobre el paper tot l'entusiasme popular viscut als carrers de Barcelona, en l'acte de masses més important d'Europa en els darrers anys i que fou un al·legat irrefutable a favor de l'autogovern i de la negociació per la consecució, en règim provisional, d'una Generalitat amb contingut, d'acord amb la voluntat popular expressada a les eleccions del 15 de juny.

Fotos: Pere Monés i Jordi Morera.
(Amplia informació i comentaris a les pàgines 3, 4 i 5)

La crisi del tèxtil, encara (pàgs. 8 i 9)

Crònica de set dies

Un cas Blanco cada dia

Quan aquest número de TREBALL estigui a les mans dels lectors, les Corts hauran votat probablement una moció presentada pel PSOE demanant la dimissió del ministre de l'Interior, Rodolfo Martín Villa, i l'UCD l'haurà guanyada, amb el suport d'Aliança Popular. L'agressió al diputat socialista per Santander, Jaime Blanco, haurà produït, doncs, una de las primeras votacions polaritzades (dretes d'un costat, esquerres d'un altre) que semblen perseguir els socialistes amb la seva política d'alternància en el poder. I el tema de fons, el de la democratització verdadera i profunda del país i de l'Estat, haurà quedat marginat, si bé l'actuació del poder haurà sofert un descrèdit notable davant de l'opinió pública. El debat parlamentari i en la premsa del país han permès, negensmenys, de situar el tema en la seva dimensió autèntica i quotidiana. Ho deia el periodista Lluís Bassets al "Diario de Barcelona": el problema no rau únicament en la immunitat parlamentària —tot i que aquesta garantia, menyspreada per la policia armada de Santander, és un índex important de la democratització autèntica d'un Estat i de l'adequació dels seus instruments a la voluntat sobirana del poble— sinó que apunta cap a les innombrables actuacions governatives *mancades de contingut democràtic.*

La setmana ha estat, un cop més i en aquest sentit, rica en esdeveniments que situen el país al límit de la provocació. El final de la Diada Nacional de Catalunya, dissolta amb bales de goma i pots de fum que van crear moments de pànic i no van preocupar ni gota els grups reduïts de provocadors i d'insensats que havien insultat i agredit la policia armada, n'és un exemple ben destacat. ¿És conscient el governador civil del que podia haver passat si l'actuació policial s'hagués produït minuts abans i si la cua de la manifestació no hagués estat composta per efectius del servei d'ordre i militants del moviment obrer? El que va passar a la plaça de Catalunya revela amb precisió el fons del problema. El gruix de la policia armada actuà de comú acord amb el servei d'ordre de l'11 de setembre, seguint les instruccions governatives de posar-se al servei de la manifestació i defensar-la de tota ingerència exterior. Però les forces especials, conegudes pel nom "d'antidisturbis", semblaven guiades per un altre esperit, pel vell reflex del "disuélvanse" que fa impossible establir una relació de nou tipus entre manifestants —serens i responsables— i una policia mentalitzada durant anys a veure en un ciutadà que ocupa el mig del carrer un enemic.

I aquest és el problema de fons que el sényor Martín Villa ha eludit. "Sin autoridad no es posible la democracia", ha dit. Cosa que no li ha negat ningú. Però autoritat per impedir l'agressió injustificable contra un diputat que exigia explicacions d'uns policies mentre atonyinaven un jove caigut damunt de la vorera. Autoritat per impedir l'actua*ció de provocadors que tenien com a objectiu principal* impedir la celebració massiva de la Diada. El problema, com deia "Mundo Diario", és "com exercir l'autoritat". I, en aquest sentit, hom pot pensar amb força raó que el senyor Martín Villa no és el més indicat per a exercir-la en benefici de la nova situació

democràtica. El seguit de morts que s'han produït sota el seu mandat, des de Begoña Menchaca al País Basc i Javier Verdejo a Almeria, fins als cinc morts del País Basc el maig d'enguany, sense comptar els qui han perdut la vida per un control de la Guàrdia Civil que no havien vist a *temps, i les denúncies* que han esclatat entorn de la violació oficial de correspondència i la intercepció sistemàtica de converses telefòniques no el qualifiquen com a ministre de l'Interior d'un règim que es proclama pels quatre costats —fa poc per tot Europa i aquesta darrera setmana a Amèrica Llatina— democràtic.

En aquesta mateixa sessió de les Corts, els comunistes han presentat una moció que també té totes les de perdre, però que toca el fons del problema: el poder. Han insistit un cop més en la idea que només un govern de concentració democràtica pot fer front a la tasca difícil de fer penetrar en tots els rengles de l'Estat —entre les forces d'ordre públic i l'Exèrcit en particular— la nova mentalització que reclama la consolidació del règim nascut el passat 15 de juny i plebiscitat, a Catalunya, l'11 de setembre. Martín Villa es queixa que cal mantenir la moral de la policia. El problema ací també és "com" mantenir aquesta moral, si cercant la participació de les forces d'ordre públic en el procés polític o, al contrari, creant les condicions perquè s'imposi l'herència mental del franquisme i els vaguistes, els manifestants i, àdhuc, els diputats —i més encara si duen barba— siguin considerats enemics d'un Estat que toca defensar. Amb la seva intervenció a les Corts —"no contribuyamos a la construcción de una democracia vociferante"— el senyor Martín Villa està contribuint a fer que "casos Blanco" es repeteixin dia rere dia, fent més difícil encara la consolidació de la democràcia.

Mentre guanya votacions a les Corts, l'UCD es desfà en una crisi interna que no sembla trobar un desllorigador. I la situació ha arribat a un grau tal de desconfiança que hi ha ministres que declaren a diaris nordamericans "el Suàrez és un home ben petit per a la tasca que toca emprendre" (Herald Tribune). Una broma pesada per al president a la qual caldria afegir "l'UCD és ben poca cosa per a la tasca que toca emprendre. Sobretot si segueix volent-la emprendre tota sola".

ANDREU CLARET SERRA

Un cas Blanco cada dia (Foto Arxiu)

treball

REDACTORS — COL.LABORADORS

Enric Vives (cap de redacció). Miquel Alzu, M. d'Amposta, Antoni B., Andreu Claret, Pere I. Fages, Joaquim G., Gabriel Jaraba, Antoni Lucchetti, Ignasi Riera, Joan Samit, Joan Sanjuan, Albert Presas. Corresponsals: Magda Ballester, Josep Quintanas, Enric de Gràcia, Toni Serra, J.M. Fargas, Carles Teixidor, E.J. Ricart, Manuel Luís. Confecció: Jaume Ribé. Fotografies: Jordi Soteras Jr., J. Civit i E. Quintana.

Director: Joan Busquet

Edita:PSUC
Imprès a Ingemesa
Cardenal Reig s/n.
Barcelona
Telf:3342000
Dipòsit legal: B 16948-77

Editorial

L'opció de tot un poble

Quan Adolfo Suárez visità Barcelona l'11 de juny —quatre dies abans de les eleccions— els periodistes li preguntaren per l'Estatut. "¿Por qué no esperamos a que se defina el pueblo catalán? respongué el cap del govern espanyol i líder d'UCD, que afegí: "todas las acciones del gobierno han de concordar con el resultado electoral". El 15 de juny el poble de Catalunya s'expressà massivament atorgant la seva confiança als partits i homes que es manifestaven indubtablement per la recuperació de l'Estatut d'Autonomia, de la Generalitat i de les llibertats nacionals de Catalunya. Però encara més: d'entre aquells homes i partits els més votats foren els que entenen l'autonomia com una eina que cal posar al servei de la gran majoria de la població de Catalunya per avançar en un ric camí de transformacions socials i polítiques, per aprofundir en la democràcia, per fer solidàriament i de manera col·lectiva un país més just. El poble de Catalunya es va definir.

Tres mesos justos després de les declaracions del senyor Suárez el poble de Catalunya ha tornat a definir-se l'11 de setembre d'una manera que no admet dubtes. El poble de Catalunya, donant exemple d'un grau de civisme, de serenor i d'ordre que l'honora, fou unànime a l'hora de reivindicar l'autonomia, la recuperació de les nostres institucions autonòmiques. Fou unànime també en exigir les llibertats, és a dir, l'exercici quotidià de la democràcia, i en reclamar una vegada més l'amnistia total, una amnistia que tanqui definitivament un capítol de la història de Catalunya i d'Espanya.

La manifestació de l'11 de setembre fou un acte de profunda unitat. Unitat entre forces polítiques i socials, entre ciutadans de divers origen i procedència. Unitat que no vol dir **barreja** perquè, evidentment, hi ha projectes diversos de per què ha de servir l'autonomia i a quins sectors socials ha de beneficiar preferentment. Però hi ha un altre aspecte de la unitat que cal subratllar: l'aconseguida entre els catalans autòctons i els catalans d'adopció, entre els catalans de "tota la vida" i aquells que amb el seu esforç, el seu treball, el seu *compromís amb les lluites* de cada dia, han fet de Catalunya la seva casa i la dels seus fills. L'onejar de banderes d'Euskadi, de Galícia, d'Andalusia, de Castella, d'Extremadura, de totes les nacionalitats i regions de l'estat espanyol, indiquen no solament que el desig de l'autonomia rep el suport dels catalans d'origen immigrat sinó que hi ha una profunda voluntat que la nostra autonomia, la de Catalunya, es basi en la solidaritat amb tots els pobles d'Espanya, que tenen dret també als seus estatuts d'autonomia, a les seves llibertats.

El poble de Catalunya s'ha definit ben clarament per l'autogovern. Els fets canten. Un milió i mig de persones a Barcelona-ciutat, desenes de milers de persones a la resta de Catalunya, expressaren aquest anhel per l'autonomia, per la recuperació de la Generalitat. El govern, doncs, sap ja què pensa —si li havien quedat dubtes després del 15 de juny— el poble de Catalunya. "Volem l'Estatut" és un crit que difícilment podria ésser apaivagat amb concessions més o menys formals, amb una Generalitat que només en tingués el nom o amb fórmules jurídiques i de fet que no respectessin la voluntat majoritària expressada a les urnes i refermada en l'alegria i la fermesa del carrer. El 15 de juny, com l'11 de setembre, Catalunya sencera fou un plebiscit per la Generalitat. Però una Generalitat amb les seves institucions pròpies i indispensables: Presidència, Consell Executiu o de Govern i l'Assemblea Provisional. Només així es donarà satisfacció a la indiscutible voluntat democràtica del nostre poble.

El dit a l'ull

per Ignasi Riera

Martín Villa, apòcrif?

I ara, senyora! Això que vostè em diu és fora d'osques. Ja se sap: la calor transtorna àdhuc les ments més lúcides. Però no cal que insisteixi. Aquest senyor que vostè diu no ha existit mai. ¿Que no veu que faríem el ridícul si contéssim als nostres fills que l'home que havia fet de delegat de sindicats i de governador a Barcelona, de ministre amb aquell tan orellut que es deia Arias, ara torna a ser ministre? Fuig, fuig: vostè veu visions! Gent així, ara, ja reposa en pau: s'entén, en una plàcida pau suïssa. Vostè, senyora, les coses de la democràcia no les acaba d'entendre. Democràcia vol dir que tot el poble pren part en el poder, ¿i com vol que tot el poble estigui d'acord amb un senyor baixet, que n'ha arribat a dir tantes, que li passen coses com l'assassinat dels advocats del carrer Atocha de Madrid...? Vostè ho somnia: un personatge com el que em descriu només pot ser fruit d'una imaginació malaltissa, com és ara la seva. Repòs és el que li convé...

Veig clar que el cap li balla i fa catúfols. Quina me'n vol fer creure, ara? ¿Que la policia apallissava un diputat? Això són ganes de fer terrorisme mental. Ves on s'ha vist, això. ¿Que no ha llegit que amb la fuga d'un nazi ja trontolla tot un govern, a Itàlia? ¿Vostè creu que si haguessin apallissat un diputat socialista tot seguiria igual per a un ministre de l'Interior? Ja ho deia jo, senyora: la polució emmetzina l'aire, i de l'aire contaminat, ¿com vol que en surtin pensaments coherents? Posi-s'hi de peus: tot el que vostè m'explica és una falòrnia delirant. I si fins i tot els diaris en parlen, cal que se sàpiga d'un cop: es tracta d'una greu al·lucinació col·lectiva. Martín Villa es un monstre de la raó malaltíssima. Rodolf Martín Villa és un ésser apòcrif: no ha existit mai. (¿No veu, senyora, que resultaria contradictori amb una democràcia estable?).

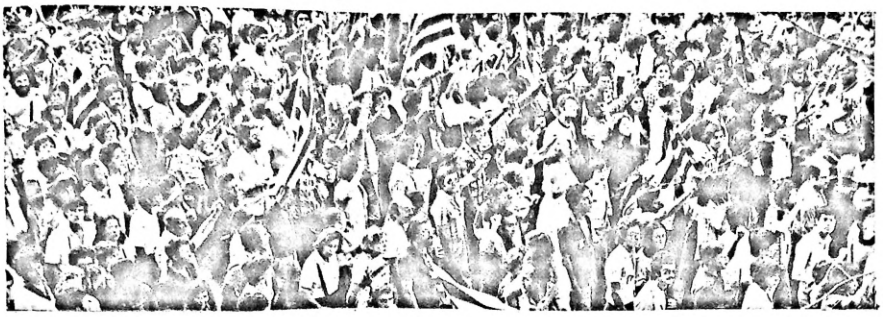

Diada Nacional: tot el poble al carrer

Un pas decisiu cap a l'autonomia

Prop d'un milió i mig de catalans de naixença i d'adopció formaven la immensa riuada —o hauríem de dir-ne mar?— de gent que la Diada Nacional de l'Onze de Setembre ocupava tot el centre de la ciutat. Prop d'un milió i mig de veus que reclamaven les llibertats. Prop d'un milió i mig que exigien l'amnistia total. Prop d'un milió i mig al carrer que reivindicaven l'Estatut d'autonomia.

I al capdavant de tot la senyera, presidint una de les pàgines més importants de la història de Catalunya. Durant tot el dia, només hi hagué un veritable protagonista, només hi hagué un sol clam: Catalu*nya al carrer;* un poble que en sortir massivament al carrer *per demanar les seves reivindicacions més sentides encara va fer realitat allò que diu "Catalunya vol el que és seu".*

L'Onze de Setembre havia començat ja el deu. A totes les comarques i ciutats del Principat se celebraren dissabte actes i manifestacions populars en demanda de l'autonomia, per poder confluir tots l'endemà a la manifestació convocada a Barcelona. I a Barcelona vingueren cents d'autocars d'arreu de Catalunya amb centenars de milers de catalans, cadascú amb la seva senyera a la mà i al cor. I a la ciutat, des de dissabte, els balcons estaven plens de senyeres i domassos: no hi havia ningú que no portés les quatre barres.

EL FOSSAR DE LES MORERES

Per a alguns, la Diada començà de bon matí per anar al Cementiri Nou a visitar les tombes de Macià i Companys. Per a bastants més —uns 30.000— fou el Fossar de les Moreres el punt de reunió des d'on hom va retre homenatge als catalans caiguts en la defensa de la ciutat el 1714 enfront de les tropes invasores del "magnànim Felip V": era el preludi que anunciava ja l'exaltació reivindicativa de la tarda. Per a d'altres, el recorregut acabava al peu de l'estàtua de Rafael de Casanova, símbol, tants anys amagat i tan exultant ara, dels drets de Catalunya, que apareixia coberta de flors grogues i vermelles i recoberta d'anhels i d'esperances. Des de llavors *fins a primeres hores de la tarda, les senyeres i les barretines es passejaren pertot arreu.*

LA GRAN MANIFESTACIÓ

La més gran de la història de Catalunya i de tot l'estat espanyol. Ja des de les tres de la tarda —i en alguns casos des de molt abans—, la gent omplia completament el passeig de Gràcia i els carrers dels costats. Centenars de senyeres inundaven el centre de la ciutat. Però no sols de senyeres, perquè també les banderes d'Euskadi, de Galícia, d'Andalusia, d'Extremadura, de Castella, i també xilenes, uruguaianes, vermelles i republicanes s'ajuntaven en l'aire.

A mida que passava el temps la gent anava ocupant més i més espai —des de la Granvia fins al Cinc d'Oros, tot ple— i als carrers per on havia de passar la manifestació no hi cabia ni una ànima. Les quatre barres ho omplien ja tot. Les veus començaven a cridar "Volem l'Estatut!", "El poble unit mai més no serà oprimit"... Gairebé tres quarts d'hora es trigava en arribar a la plaça de Catalunya des de la Granvia, i el laterals del passeig de Gràcia eren replens.

COMENÇA LA MARXA

Quan, uns minuts abans de les cinc de la tarda —hora fixada per a l'inici de la marxa—, pels altaveus se sentien per primera vegada les notes de "Els Segadors", les senyeres flamejaven amb més força i amb molta més emoció. Els parlamentaris, al capdavant i agafats del braç, tots junts per formar una compacta cadena, obriren ja la gran marxa. Al cap de mitja hora, quan els que l'encapçalaven havien arribat a la plaça d'Urquinaona, la cua, que arribava més amunt de Diagonal, pel carrer Gran de Gràcia i els del voltant, encara no s'havia mogut gens. I com que a cada moment s'hi afegia gent, el recorregut de la manifestació, des d'una punta a l'altra, va estar replè durant unes tres hores i mitja. I encara llavors alguns grups d'endarrerits intentaven arribar a l'Arc de Triomf. Però ja no ho pogueren fer, perquè a partir d'aquell moment nombrosos grupets protagonitzaren forotges enfrontaments amb els cossos especials —els del mocador vermell o blau al coll— de la policia.

PEDRES I FUM

L'esclat d'aquestes "lluites campals" va coincidir amb l'acabament de la manifestació i els darrers manifestants s'hi van veure ficats, enmig de còctels i pedres, per una banda, i bombes de fum i pilotes de goma, per l'altra. Barricades, autobusos amb les rodes punxades i vidres de les botigues trencats foren els senyals dels enfrontaments. Nombrosos ferits i contusionats, en foren els resultats. Fins i tot entre ells n'hi ha un que està internat a l'hospital i es pot considerar pràcticament mort, ja que només té funcions vegetatives. Es tracta de Carles Gustau Freixell, de 28 anys, que sembla que fou atropellat pels manifestants que fugien d'una de les càrreges de la policia. Això sense comptar una noia amb fractura de clavícula d'una pilota de goma i un membre del servei d'ordre —del PSUC— ferit amb un ganivet per uns individus que portaven banderes del FRAP i provocaren la manifestació amb barres de ferro i ganivets.

Malgrat tot, l'ordre democràtic i el civisme foren la nota predominant de tota la manifestació. El servei d'ordre controlava perfectament el seu desenvolupament i els carrers per on havia de passar. Però no calia: tothom es convertí en servei d'ordre i donà una lliçó als grups minoritaris que volien enterbolir la marxa.

LA PROVA MÉS GRAN

A les vuit i mitja del vespre encara arribava gent al final. Durant tota la tarda, durant tot el dia, prop d'un milió i mig de catalans, de naixença o immigrats, feia saber de la manera més contundent quins són els seus desitjos i per on no estan disposats a passar.

No hi ha dubte que la negociació de l'autogovern ha rebut un suport definitiu: Si més no, diumenge, Catalunya ho va dir amb força. És necessària alguna prova més?

JOAQUIM G.

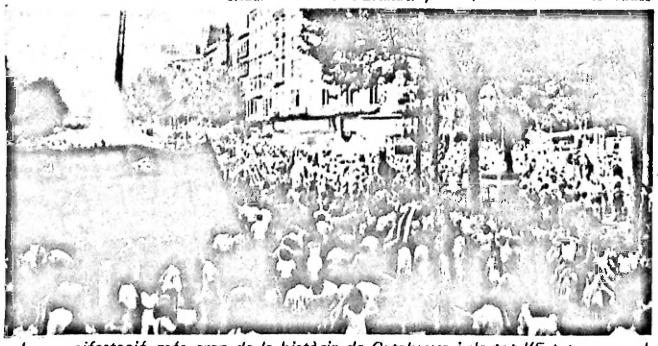

La manifestació més gran de la història de Catalunya i de tot l'Estat espanyol (Foto Pep Girona)

Al capdavant de la manifestació, els parlamentaris i dirigents de gairebé totes les forces polítiques.

Filar prim

Catalunya vessa autonomia

Què vol dir un milió i escaig de persones al carrer?

Què significa l'espectacle de centenars de milers de dones i homes del poble manifestant-se pacíficament per exigir l'autonomia?

És l'esclat de maduresa d'un poble que ha sabut redreçar la seva història. És la història d'un poble que, després de sofrir una gran desfeta, ha lluitat durant vora quaranta anys per impedir que el feixisme l'anihilés i per recuperar la seva identitat. És la identitat de milers i milers de ciutadans, ho esmentem amb el fred i calculat 80 per cent, que votaren per la democràcia i l'autonomia. És el vot definitiu, la sortida multitudinària al carrer, per fonamentar el restabliment de les nostres institucions d'autogovern.

La nostra reivindicació adopta la fórmula d'autogovern. L'autonomia és una forma jurídica d'entendre la solució del problema polític de la nostra col·lectivitat. La Generalitat provisional, la fórmula per al període transitori, també és una eina jurídica. El contingut polític i social d'aquestes institucions depèn de nosaltres mateixos.

El poble ha mostrat el seu seny, la seva maduresa política, i tots els altres tòpics que volgueu afegir. Però, per damunt de tot, ha demostrat, amb precisa intuïció popular, que vol el seu propi govern, arrelat a la terra i al servei dels interessos dels qui l'habiten. I de totes aquestes aspiracions Catalunya en va plena.

Els nostres carrers i viles vessen de gent demanant l'autonomia perquè hom vol ara ja la Generalitat provisional. Hom vol ara ja el control democràtic sobre un govern català. Hom vol ara ja cultura per a tothom. Hom vol ara ja l'ús oficial del català. Hom vol ara ja un urbanisme, una sanitat, una assistència social al servei del poble. Sembla que ens volguéssem energies autonòmiques i en canvi tots som molt conscients que cal l'esforç de tots per poder endegar la gran aventura de l'autogovern. Cal l'esforç de tots els catalans, sintetitzat en un govern de concentració democràtica nacional catalana, per fer el millor ús de les primeres institucions d'autogovern per tal d'iniciar la solució de la greu crisi econòmica. Cal l'esforç de tots per anar trencant el gel de feretge centralisme que es resisteix a les autonomies. Així, Catalunya peonera obre el camí als altres pobles de l'Estat espanyol. Cal l'esforç de tots aquests pobles per construir una vertadera convivència democràtica i evitar per sempre més el retorn del feixisme.

Per tots aquests motius, no els caldria gaire esforç ni gaire imaginació, ni al senyor Suárez ni al senyor ministre de "las regiones" (que, segui dit de pas, quan enraona amb els nostres parlamentaris s'autoanomena púdicament ministre de "las autonomies"), per entendre la forma i contingut d'aquesta reivindicació i contribuir així, des dels llocs de govern, a solucionar aquesta qüestió.

Ara ja no poden fer servir els tabús de la violència, ni del separatisme, ni de l'egoisme, ni de la insolidaritat. Ara només ens resta reconèixer que quan el got vessa cal un recipient més gran i aquest es diu Democràcia, Autonomia, Generalitat.

RAFAEL RIBÒ

COMUNICAT DEL PSUC

Confirmat el vot del 15 de juny

El Comitè Executiu del PSUC saluda l'èxit extraordinari de la marxa celebrada ahir a Barcelona amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya, així com els actes que van tenir lloc en altres indrets del nostre país. La Diada Nacional de Catalunya de 1977 representa una afirmació excepcional de tot el poble català en la seva ferma disposició a aconseguir la Generalitat provisional amb la Presidència, el Consell Executiu i l'Assemblea de Parlamentaris, fins que les Corts no aprovin un nou marc constitucional que reconegui l'autonomia de les nacionalitats i regions d'Espanya.

El civisme i la maduresa de tot el poble, al servei d'una voluntat unitària inequívoca en l'exigència d'autonomia efectiva, són una confirmació implícita del vot del 15 de juny i apel.len al sentit de responsabilitat del Govern en el procés de negociació per al restabliment de la Generalitat.

El Comitè Executiu del PSUC felicita totes les forces polítiques i sindicals, totes les entitats, agrupacions i organismes cívics, tots els catalans, per l'èxit de la Diada, i especialment els membres del servei d'ordre, que, amb l'ajut positiu de la Policia Municipal, de la Guàrdia Urbana i la Creu Roja de Barcelona, van assumir amb eficàcia i responsabilitat la seva tasca, i condemna amb energia l'actitud provocadora de grups minoritaris aliens a la marxa. El Comitè Executiu del PSUC considera que la necessitat d'acabar amb els grups provocadors no justifica, per part de les forces d'ordre públic, la utilització de mètodes brutals i indiscriminats propis de la dictadura, i entén que la protecció de la convivència democràtica exigeix un control responsable de l'actuació d'aquelles forces.

Barcelona, 12 de setembre de 1977

EL COMITÈ EXECUTIU DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA

La Diada arreu de Catalunya

Tot el poble al carrer

Al milió llarg de persones que es manifestaren l'11 de Setembre a Barcelona cal afegir els milers que ho feren a comarques el dia abans o el mateix dia. Bé és veritat que molts dels qui es manifestaren a totes les comarques i pobles importants de Catalunya es trasladaren a Barcelona per estar presents en el que hauria de ser un dels actes de masses de més gentada de la història de Catalunya, però molts d'altres només participaren a nivell de la seva localitat. És per això que, a l'hora de mesurar el que ha significat la Diada, cal sumar a la impressionant manifestació barcelonina els centenars d'actes que s'han produït arreu de Catalunya.

A comarques, la celebració de la Diada es va avançar, normalment, 24 hores. La gent es va llançar al carrer com poques vegades ho havia fet. L'ordre, el caire festiu, la reivindicació de l'autonomia, foren una constant. A molts llocs, a més de l'acte polític, s'organitzaren ballades de sardanes, festes infantils, revetlles populars, cercaviles... Hom aprofità la Diada, en llocs on el franquisme ha estat particularment degradador de les condicions de vida dels habitants, per adreçar-se als ajuntaments i plantejar, conjuntament amb la necessària autonomia per a Catalunya, les seves reivindicacions concretes. A diversos llocs la Diada serví per rebatejar carrers, substituint noms com Franco, Caudillo i José Antonio, per altres com Rafael de Casanova, Lluís Companys o Francesc Macià.

Particularment afectiva ha estat la celebració de la Diada en llocs que guarden una relació amb la vida de Rafael de Casanova o d'un altre heroi de la guerra contra Felip V: Bac de Roda. Tal seria el cas de Moià, poble on nasqué Casanova, o Sant Boi, on reposen les seves despulles.

I entre el poble, a Girona, a Tarragona, a Lleida... els parlamentaris democràtics —cal remarcar l'absència del senyor López Rodó, de viatge a la Costa de Marfil— que, a partir d'ara, comptaran amb noves armes per tal de negociar amb el Govern de Madrid una Generalitat autèntica.

BADALONA (E. Juliana).— El dia 10, al barri Artigas, es va canviar, de forma simbòlica, el nom del carrer "Tercios de Nuestra Sra de Montserrat" pel de Rafael de Casanova, nom que duia el carrer abans de la guerra.

A la tarda, en el parc de les Palmeres del barri de Llefià, es concentraren unes cinc mil persones. Hi hagué parlaments de representants de diferents partits polítics. Els oradors es referiren, endemés de a la Diada, també a aspectes de la situació municipal.

La propaganda i el muntatge de l'acte fou pagat per l'ajuntament.

OSONA (Corresponsal).- Celebració de la Diada a les principals poblacions de la comarca. Dos mil persones s'aplegaren a la plaça Major de Vic on hi hagué una ballada de sardanes i un parlament a càrrec d'Alexandre Cirici. Els assistents marxaren en manifestació fins on hi ha una plaça commemorativa de Bac de Roda, que jugà un gran paper en la guerra contra Felip V. Allà es cantà "Els Segadors". A Roda de Ter no quedà cap casa sense la seva senyera. Dissabte hi hagué ball i diumenge al matí xocolatada per a la canalla. La manifestació va anar fins a la casa on visqué Bac de Roda: fou Cipriano Garcia qui descobrí una làpida commemorativa en record del guerrer de Roda. A Manlleu, Torelló i Centelles, tingueren lloc també marxes i concentracions.

RIPOLLÈS (Corresponsal).—Fou Ribes de Fresser el poble de la comarca que donà més brillantor a la celebració de la Diada. Agustí de Semir i Rafael Ribó intervingueren en un acte que tingué lloc al pavelló d'esports. No faltà una cercavila amb gran profusió de banderes catalanes i el canvi simbòlic de noms d'alguns carrers. Davant l'Ajuntament s'aplegaren unes 500 persones i es llegí un escrit dirigit al consistori on es demanava canviar els noms dels carrers i treure la làpida dels caiguts. Sessió de cinema especial a la tarda i revetlla popular a la nit completaren la celebració de la Diada.

Ripoll, la capital, fou on es concentrà un major nombre de persones, unes tres mil, davant del monestir. Altres celebracions tingueren lloc a Campdevànol i Camprodon.

VALLÈS ORIENTAL(Corresponsal).— També aquí la Diada fou celebrada en la majoria de pobles. A Granollers, el dia 11 al matí, tingué lloc un festival infantil i a la nit una concentració a la plaça Porxada, seguida d'una manifestació on participaren unes tres mil persones. A Mollet, les forces polítiques convocaren una concentració el dia 10 a la tarda. Hi assitiren unes dues mil persones, entre elles tots els membres del consistori amb l'alcalde al capdavant. Actes semblants tingueren lloc a La Garriga, Cardedeu, Martorelles, Montmeló,...

Deu mil persones es manifestaren a Mataró: el poble al carrer (Foto E. Quintana)

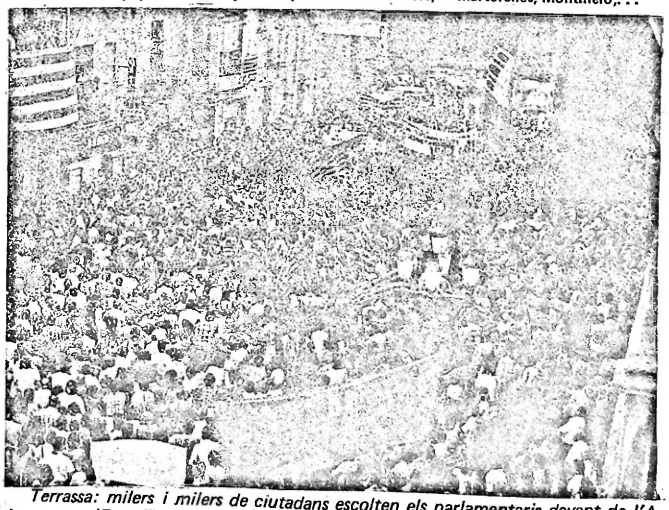

Terrassa: milers i milers de ciutadans escolten els parlamentaris davant de l'Ajuntament (Foto TREBALL)

L' "EUROCOMUNISME"

Santiago Carrillo

L' "eurocomunisme" com a l'únic model revolucionari possible en els països capitalistes desenrollats.

CRITICA
Grup editorial Grijalbo

La diada arreu de Catalunya

Civisme i maduresa política del poble

Si volguéssim relatar de forma exhaustiva els llocs on s'ha celebrat la Diada no acabaríem mai. A Reus es congregaren deu mil persones. A Sant Boi, l'acte tingué una significació especial. Davant la tomba de Rafael de Casanova es trobaren els senadors Benet i Portabella, així com els diputats Verde Aldea i Gutiérrez Díaz. Josep Benet explicà la significació de l'11 de setembre i afegí "lluitarem per aconseguir les llibertats nacionals de Catalunya tal com nosaltres les volem, no com els altres les volen".

A l'Hospitalet més de quatre mil persones es manifestaren des de l'església de Santa Eulàlia fins a l'Ajuntament, on es llegí un comunicat de les forces polítiques.

A Blanes, la festa s'inicià a les cinc de la tarda de dissabte dia 10 amb una cercavila, per continuar amb un míting al pavelló esportiu davant d'un miler de persones. Després hi va haver una manifestació d'unes dues mil persones.

A Valls la concentració aplegà unes tres mil persones. No cal dir que els castellers hi foren presents.

A Igualada no es recorda una manifestació més concorreguda que la del dia 10 en celebració de la Diada Nacional de Catalunya.

A Tàrrès, poble de la comarca de l'Urgell, on nasqué el president Lluís Companys, la celebració de la Diada tingué un caire especial. *Tres mil persones estigueren presents en tots els actes commemoratius que tingueren lloc en aquest poblet, on hi viuen normalment unes 200 persones.*

A Vilanova i la Geltrú, l'Ajuntament omplí de senyeres la ciutat, adornà la façana de la casa de la vila i muntà la tribuna per a l'acte central que aplegà unes cinc mil persones.

Vallès Occidental. A Sabadell, la concentració tingué lloc a la rambla on s'aplegaren unes deu mil persones. En un entarimat preparat per l'Ajuntament parlaren l'historiador local Andreu Castells, en Gustau Erill i el diputat comunista Josep Maria Riera. La ciutat estava farcida de senyeres.

Deu mil persones es concentraren a Terrassa davant l'Ajuntament, on es pronunciaren diversos parlaments. Dissabte a la tarda s'inicià, a la plaça Vella, una revetlla popular que s'allargà fins a altes hores de la nit.

Baix Llobregat. Especialment celebrada fou la Diada en aquesta comarca. Cal destacar la gran participació dels immigrats. Deu mil persones a Cornellà, dos mil al Prat, tres mil a Sant Joan Despí, més de mil a Castelldefels, a Sant Just, a Sant Feliu, a Molins de Rei...

Maresme (Toni Albert). Milers de persones arreu del Maresme van acudir —com si fos un preludi a la manifestació de l'endemà— dissabte, dia 10, als diferents actes que en commemoració de la Diada se celebraren. Senyeres, crits reclamant l'autonomia, emoció i, fins i tot, llàgrimes als ulls entre els més grans, foren les constants que es varen anar repetint als diferents indrets d'aquesta comarca.

A Sant Pol, el miler de persones que es trobaren a la plaça de la vila encarnaren el més important acte multitudinari des de feia quaranta anys. A Arenys de Munt, poble on les idees nacionalistes estan a flor de pell, es pot dir que tothom va participar en la concentració davant de l'Ajuntament.

L'autonomia també fou el clam majoritari que presidí la manifestació d'Arenys de Mar on dues mil persones assistiren a l'acte que enguany, a més de recuperat, ha calat fons en quasi tots els estrats de la població. Es tenen notícies que també foren realitzades concentracions a Tiana, Malgrat, Argentona, entre altres localitats.

LLEIDA.— Entre 15 i 25 mil persones es calcula que es concentraren a Lleida capital en l'acte de celebració de la Diada. Si nombroses senyeres engalanaren les façanes, n'hi haguessin hagut més si no s'hagués esgotat la tela.

Moltes pancartes en les quals es reivindicava l'autonomia, la Generalitat i el retorn de Tarradellas. No en faltaren que es referien a la necessitat d'acabar amb la crisi econòmica. També en aquest cas l'ordre i l'entusiasme foren la tònica, entusiasme que es manifestava a través del cant d'Els Segadors i els crits de "Volem l'Estatut" i de "Llibertat, Amnistia, Estatut d'Autonomia".

GIRONA.— A Girona, una manifestació de dotze mil persones recorregué els carrers més cèntrics des de la plaça de Catalunya fins davant del Govern Civil, on el senador Sobrequés entregà un manifest reclamant l'autonomia. La major part dels parlamentaris gironins acudiren a l'acte, a excepció dels senadors Ferrer i Portabella, que eren a la manifestació de Barcelona, i d'en Joan Gich, diputat de la UCD que ni tan sols es va adherir a la Diada.

En la primera part de l'acte hi hagueren sardanes, actuacions de diversos artistes i parlaments.

TARRAGONA.— El dia 10, a les deu de la nit, unes set mil persones es concentraren a la Rambla Nova, on hi hagué exhibicions de castellers, audicions de sardanes i diverses actuacions. Entre els congregats, gran quantitat de senyeres, algunes ikurrinyes i banderas andaluses, i moltes pancartes.

Prop de mitja nit el senador Anton Baixeres dirigí la paraula als assistents i inaugurà simbòlicament la placa que donarà el nom de Rafael de Casanova al Passeig Marítim de Tarragona. Tot seguit hi hagué una manifestació fins a l'Ajuntament. Allà s'entregà un escrit a l'alcalde. Es donà la circumstància que el balcó de l'Ajuntament no lluïa la senyera i un grup de manifestants la col·locaren, entre els aplaudiments dels assistents.

EDITORIAL ANAGRAMA
C/DE LA CRUZ, 44
BARCELONA (17)
Teléfono 203 76 53.

F. Ruiz y J. Romero (eds.)
LOS PARTIDOS MARXISTAS
SUS DIRIGENTES / SUS PROGRAMAS
Del PSOE al PCE (m-l), pasando por el PSUC

M. Azcárate, F. Fernández Ordóñez i altres.
PROGRAMAS ECONOMICOS EN LA ALTERNATIVA DEMOCRATICA

Francesc Bonamusa
ANDREU NIN Y EL MOVIMIENTO COMUNISTA EN ESPAÑA (1930-1937)
Pròleg de Josep Termes

Obres de Joaquín Maurín:
LOS HOMBRES DE LA DICTADURA
LA REVOLUCION ESPAÑOLA
La reedició de dos textos fonamentals

F. Javier Paniagua
LA ORDENACION DEL CAPITALISMO AVANZADO EN ESPAÑA: 1957-1963.
Pròleg de Fabián Estapé

Lucio Colletti
LA CUESTION DE STALIN
Pròleg de F. Fernández Buey

Ulrike Meinhof
PEQUEÑA ANTOLOGIA
Pròleg de Manuel Sacristán

A. Gramsci - A. Bordiga
DEBATE SOBRE LOS CONSEJOS DE FABRICA
Pròleg de F. Fernández Buey

D'imminent aparició:

Albert Balcells
MARXISMO Y CATALANISMO 1930-1936

Stalin, M.Rodinson, E. Terray
EL MARXISMO Y LA CUESTION NACIONAL
Pròleg de Rafael Ribó

María José Aubet
ROSA LUXEMBURG Y LA CUESTION NACIONAL

L'onze de setembre de 1714

L'onze de setembre del 1714, el general Villarroel, cap de les tropes catalanes que defensaven Barcelona davant els exèrcits franco-espanyols de Felip V, ordenà que toquessin a capitulació. Barcelona s'havia rendit. L'endemà, l'exèrcit de Felip V entrava a Barcelona acabant amb el setge de tretze mesos. Començava una repressió de tot tipus que tenia com a objectiu la fi de la nació catalana i de les seves institucions.

L'onze de setembre fou el final de la guerra de Successió, en la qual participaren potències europees, entre els partidaris de Felip V de Borbó, nét del rei francès Lluís XIV, i l'arxiduc Carles d'Àustria. En deixar Carles II "El hechizado" sense successió el tron d'Espanya, les potències europees s'arrengleren a un o altre bàndol segons llur preferència, d'acord amb llurs interessos: amb la dinastia borbònica o amb l'austríaca.

El 20 de juny del 1705, delegats catalans varen entrevistar-se amb representants de la corona anglesa i comprometeren Catalunya a favor de l'arxiduc Carles, mentre que Anglaterra es comprometia a lliurar ajut militar i que fossin respectades les institucions catalanes i la seva constitució d'autonomia. La guerra començà quatre mesos més tard, mentre l'arxiduc Carles d'Àustria s'instal·lava a Barcelona. El regne de València prengué el partit de l'arxiduc i també ho féu el d'Aragó un any més tard.

Durant cinc anys la guerra assolà les terres peninsulars fins que, a partir del desembre de 1710, derrotades les tropes de l'Àustria, només algunes poblacions catalanes i, sobretot, Barcelona s'oposaven als exèrcits borbònics.

El 30 de juny de 1713, dos anys i mig després, les tropes dels aliats de l'arxiduc abandonen Catalunya. Pocs dies després es firma un tractat de pau a Utrecht i Catalunya resta sola enfront de Felip V i els seus exèrcits.

Els primers dies de juliol comença el setge de Barcelona. La fam, els atacs continuats de les tropes borbòniques, la consciència de solitud, d'aïllament, constituïen pràcticament la vida del darrer reducte català en defensa de les seves constitucions i de la seva llibertat. Sis mesos després de començat el setge, *fou elegit Conseller en Cap Rafael de Casanova.*

El mes de juliol de 1714, l'exèrcit borbònic comença una sèrie d'atacs que van fent forat a les defenses de la ciutat, tot minant-ne la solidesa. La sort ja està llençada. A partir d'aquí, els atacs augmentaran i també la situació crítica dels defensors de Barcelona, cada vegada en situació més precària, sense aliments i completament abandonats de qualsevol possible ajut exterior.

L'onze de setembre de 1714, més de vint mil homes es llençaren de nou a l'atac. El conseller en Cap Rafael de Casanova, que aparegué al baluard de Sant Pere amb la bandera de Santa Eulàlia fou ferit. Amb les tropes de Felip V havent penetrat profundament a la ciutat i davant la possibilitat d'un saqueig i extermini nocturns, es tocà a capitulació.

Començà així el principi de la fi de la nació catalana. L'autogovern, l'administració pública, l'aparell judicial de Catalunya foren esborrats d'un cop de ploma: el decret de Nova Planta, pel qual Catalunya perdia les seves institucions autonòmiques i les seves estructures democràtiques i passava a formar part, com la resta de pobles de l'Estat espanyol, d'una rígida estructura absolutista i centralista.

El decret de Nova Planta fou promulgat gairebé un any i mig després de la desfeta catalana, el 16 de gener de 1716, però anteriorment els partidaris de Felip V es dedicaren a una repressió sistemàtica de totes les persones i institucions que poguessin allotjar forces i voluntats a favor de Catalunya.

A la fi del segle passat, i al caliu de la Renaixença Catalana, la data de la caiguda de la ciutat de Barcelona, que ho és també de la pèrdua de les institucions i constitucions pròpies, fou elegida com a símbol de la voluntat de lluita de Catalunya. Probablement Catalunya és l'unic país que escull la data d'una derrota per capgirar-li el sentit i convertir-la, d'una commemoració dolorosa, en una jornada d'afirmació nacional, de voluntat de recuperació de les institucions d'autogovern.

Des que l'Onze de Setembre fou elegit Diada Nacional de Catalunya, ara fa gairebé un segle, les ofrenes florals al monument a Rafael de Casanova (reposat ja al seu lloc d'origen després de quaranta anys d'exili als magatzems municipals) s'han succeït any rere any. També des que l'Onze de Setembre és la Diada Nacional de Catalunya, la presència ciutadana al carrer, amb la repressió de la policia monàrquica pels anys 20 i 30 i de la franquista a partir del 1939, ha estat constant.

F. CANELLA

Congrés de cultura catalana

El territori patrimoni col·lectiu

El proppassat dimecres tinguè lloc a la sala d'actes del Col·legi d'Enginyers de Barcelona la presentació del programa d'actes finals de l'àmbit d'Ordenació del Territori, dins del Congrés de Cultura Catalana. Els treballs que fa dos anys començaren, en la perspectiva de donar solucions als greus problemes de l'ordenació territorial, han suposat —com es va dir— l'oportunitat de reflexionar col·lectivament sobre aquests problemes i de convertir en visió de conjunt la que abans era fragmentada.

Els parlaments de presentació que feren Manuel Ribas Piera, delegat de l'àmbit, Andreu i Abelló, diputat del PSC, el senyor Iglésias, que havia participat a les ponències que sobre aquest mateix tema organitzà la Generalitat durant la II República, i Pau Verrié, *incidiren en la importància* que té l'organització col·lectiva de l'espai on viu i treballa un poble com a manifestació de la pròpia cultura.

Ordenació del territori com a patrimoni col·lectiu

L'àmbit d'Ordenació del Territori del CCC ha assumit aquest fet des d'un principi, i ha engegat la publicació i reedició d'obres i treballs del nostre patrimoni històric (com ara "La Divisió Territorial de Catalunya" de la Conselleria d'Economia de la Generalitat, i el "Regional Planning" dels germans Rubió i Tudurí) que són una *"experiència bàsica per a l'ordenació del territori de tots els Països Catalans"*. En aquest mateix sentit cal entendre la iniciativa d'eixamplar aquest patrimoni mitjançant l'elaboració de nombroses ponències i comunicacions tot organitzant-ne llur debat en actes i assemblees arreu del nostre territori.

"Pensar des de Barcelona"

Aquest és —segons el senyor Ribas— el vici que tenim la majoria de nosaltres a l'hora d'engegar qualsevol tasca, perquè estem acostumats a fer les coses de dins cap enfora quan hauria d'ésser al revés. Es fins i tot un problema de mentalitat produït per les estructures del propi país. Cal evitar-ho i acostumar-se "a començar per les comarques i acabar a la plaça de Sant Jaume": només així serem capaços d'entendre l'ordenació comarcal, les vegueries, l'agrupació de les comarques, etc.

Es en aquest sentit que gent procedent de totes les comarques del Principat i, amb nivells més modestos, de tots els Països Catalans, gent de les més diverses disciplines professionals, homes i dones vinculats a associacions de veïns i altres entitats cíviques i populars de pobles i ciutats, representatius tots ells d'un amplíssim ventall d'opcions polítiques, han participat a les assemblees i debats. També s'han dut a terme actes descentralitzats a la majoria de comarques i de poblacions més importants, com ara Vic, la Seu d'Urgell, Móra la Nova, les Borges Blanques, etc. i, a un altre nivell, a Maó i València.

Institucionalització de les comarques

A continuaació intervingué de manera breu el senyor Andreu i Abelló —*reivindicar una mica el passat*, va dir— per donar la paraula al senyor Iglésias que féu un petit repàs a la història en recordar com es dugué a terme la divisió territorial de Catalunya en temps de la Generalitat, divisió que *es va decretar però que, en realitat, no va tenir mai efectivitat*. En la seva opinió, és absolutament necessari evitar caure en el centralisme barceloní en fugir del centralisme madrileny. I això només es pot aconseguir donant molta importància a les comarques —la importància que realment tinguin— i, si cal, amb un Parlament propi per a cadascuna d'elles, per tal que puguin fer sentir la seva veu. Es imprescindible, doncs, una autonomia i el control democràtic de la planificació i una descentralització efectiva de les decisions.

Tortosa, cruïlla dels Països Catalans

Tot seguit, i com a cloenda de l'acte, Pau Verrié explicà el programa de les activitats finals previstes com a coronament del treball que l'àmbit ha dut a terme.

Per a aquests actes s'ha escollit la ciutat de Tortosa per raons de tipus geogràfic —la seva situació de confluència entre el Principat i el País Valencià i a distància equivalent de les Illes— i perquè la vegueria de l'Ebre té plantejats importants problemes —el transvasament del riu, les centrals nuclears del delta, etc.

Els actes, que tindran lloc entre els dies 17 i 25 de setembre, inclouen conferències, debats, excursions, exposicions, festivals de cançó, balls populars i l'acte final de l'àmbit.

JOAQUIM G.

Les Rambles de Barcelona

Provocadors d'extrema dreta

D'un temps ençà les Rambles i bona part del Casc Antic de Barcelona s'han convertit en l'escenari predilecte d'accions violentes portades a terme per grups minoritaris. Aquests grups, que últimament protagonitzaren la crema d'autobusos, posaren barricades, apedregaren comerços, etcètera, —la darrera experiència fou l'11 de setembre, al marge de la gran manifestació—, justifiquen sovint la seva acció en la negativa del govern a decretar l'amnistia i a legalitzar tots els partits polítics. Tal com assenyala un recent comunicat del Comitè de Barcelona del PSUC "l'ordre democràtic que necessita la nostra ciutat no podrà ésser assumit mentre quedin pendents de resoldre problemes polítics i humans heretats del franquisme". Però és ben clar que aquests actes, que no constitueixen l'expressió madura de la irrenunciable voluntat del poble de Catalunya d'exigir l'amnistia i la legalització dels partits sense cap exclusió, són aprofitats ben sovint "per grups de provocadors d'extrema dreta amb la intenció de crear un clima d'indignació popular favorable als partidaris de la involució política" tal com assenyala el ja esmentat comunicat del Comitè de Barcelona. Lamentablement, l'acció de la força pública no distingeix entre els provocadors i aquells ciutadans que justament rebutgen aquesta perillosa violència com a arma d'actuació. Sense un comportament serè, mesurat, "nou", en definitiva, de la força pública difícilment, però, s'arribarà a normalitzar la situació i assolir *l'ordre democràtic* a què ens referíem. És en aquest sentit que el Comitè de Barcelona del PSUC ha demanat una entrevista amb el governador civil, senyor Belloch.

Els provocadors, que amb tanta constància han actuat a Euskadi, intentant fer sorgir tota mena de brots de violència i d'enfrontaments, són presents també entre nosaltres. Cal saber distingir ben bé entre el que hi ha de legítimes aspiracions i irrenunciables drets, i l'oportunisme dels qui volen impedir, sota la més vària fraseologia, la conquesta d'una democràcia veritable. La mobilització popular ordenada i responsable, com ara la de l'11 de setembre, és la millor resposta. Als qui volen imposar la norma de la violència, als qui volen fer-nos tornar enrere o als qui pretenen negar-nos les llibertats encara no assolides.

Però juntament amb les provocacions de carrer n'apareixen altres de més subtils com ara fulls ciclostilats, signats per una fantasmagòrica "Acció Patriòtica Catalana", que llença amenaces contra els treballadors d'origen immigrat que viuen a Catalunya i en el text de les quals s'implica el PSUC i Convergència Democràtica de Catalunya. No es tracta de perdre el temps concedint importància a aquestes accions minoritàries, però sí de situar justament el seu caràcter de provocació, de lamentable —i a hores d'ara infructuós— intent d'enfrontar els treballadors i les classes populars que, sense distinció d'orígens i lloc de naixença, volen marxar units en el camí de les llibertats nacionals, democràtiques i socials.

C.F.

Santa Coloma de Gramanet

La crisi de l'Ajuntament

SANTA COLOMA (Eugeni Madueño).—La crisi que s'ha esdevingut a l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet després que catorze dels setze regidors demanessin la destitució de l'alcalde, Blai Muñoz Blaya, ha anat evolucionant, sense, però, que s'hi entrevegi una solució que no repercuteixi desfavorablement en el municipi.

"BLAS, DIMITE"

Per primer cop, la majoria de regidors s'havien posat d'acord per fer fora l'alcalde perquè pensaven, sens dubte, que així aconseguirien el suport popular, ja que el crit de *"Blas, dimite, el pueblo no te admite"* ha esdevingut a Santa Coloma la "cançó oficial" durant mesos. D'aquesta manera, van pensar, obtindrien un consens i un crèdit democràtic entre els partits polítics i el poble.

Però no es van adonar —la política no és el seu fort— de la inoportunitat de la petició i oblidaren un detall. Quan el poble ha demanat la dimissió de l'alcalde també es referia a la de tots els regidors que l'han acompanyat a l'hora de votar contra els interessos populars.

Els regidors s'esforcen per canviar de cara, de gec i, si cal, de calçotets per tal de rentar-se la imatge mirant a les eleccions municipals. Per això els ha empipat —així cal parlar en termes de reacció primària— que l'alcalde hagi jugat fort aquests darrers mesos i el hagi passat davant, fent seure al seu despatx tota mena de persones que necessitaven ajut o anaven a l'Ajuntament per negociar alguna cosa. La imatge pública de Blai Muñoz ha guanyat molts punts perquè l'alcalde està sabent fer servir en política el seu do per als negocis.

ELS PARTITS REACCIONEN

L'entrada dels partits majoritaris —PSOE i PSUC— a les comissions informatives es deu a la permissibilitat de l'alcalde i no pas a les reticències dels seus regidors. I el finançament d'actes, cessió de locals i altres concessions s'han obtingut gràcies a la seva mà esquerra i a l'acaparament de poder municipal que ha aconseguit i amb el qual ha neutralitzat l'acció negativa dels regidors.

Els partits majoritaris, en assabentar-se de la possible paralització dels afers municipals després de la petició de destituir l'alcalde i del boicot als plens que els regidors estaven disposats a fer, s'apressaren, per mitjà de comunicats a la premsa i fulls, a explicar al poble l'abast de la maniobra. El pressupost municipal ha de ser aprovat si no es vol arribar a les eleccions municipals amb una economia feta malbé: l'Ajuntament està endeutat en prop de 700 milions de pessetes.

A la posició de PSC-PSOE i PSUC s'han afegit després altres partits, com CDC, PTE, MCC i OIC. Tots plegats han signat un escrit adreçat al governador en el qual demanen que mantingui en els seus càrrecs l'alcalde i els regidors i que els commini a fer la seva feina amb la màxima responsabilitat.

MANQUEN ALTERNATIVES

PSC-PSOE i PSUC, integrants exclusius de la comissió municipal de partits polítics —els altres partits els han criticat que no hi permetessin l'accés d'altres forces— han pres contacte amb els problemes municipals a través de l'esmentada comissió i s'han mantingut al marge, fins ara, de possibles compromisos amb uns deutes i amb el fruit d'una caòtica gestió, acumulats durant anys. No s'han volgut "mullar" en els assumptes espinosos i per això han estat criticats per la resta de forces polítiques.

En tancar aquesta informació, la situació no ha canviat gaire, tret que cinc regidors s'han retractat de la sol·licitud de dimissió de l'alcalde, pressionats per interessos particulars i tractes de favor. Un alcalde que, cal dir-ho, és el propietari d'immobles més gran de tota la ciutat; que ha estat acusat d'usurer moltes vegades; que és temut per la seva finura en flairar els diners i en els negocis i que, com els regidors, ha excel·lit durant molts anys per les seves postures contràries als interessos populars. Però que, al so dels temps, s'ha anat decantant cap a postures democràtiques i negociadores que han rentat la seva imatge, amb eficaç detergent, per tal de tenir-la llustrosa en les properes eleccions municipals.

No al pacte social

Camacho: aconseguir la unitat dels treballadors

Marcelino Camacho, secretari general de la Confederació Sindical de Comissions Obreres i diputat del Partit Comunista d'Espanya per Madrid, participà dissabte passat dia 10 en un gran míting de CCOO a Santa Coloma de Gramenet. Diumenge, 11 de setembre, Marcelino Camacho participà, al costat dels dirigents de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya en la gran marxa ciutada per les llibertats, l'amnistia i l'Estatut d'Autonomia.

Abans del míting, que reuní milers de treballadors de Santa Coloma, Sant Adrià i Badalona, Marcelino Camacho féu unes declaracions a la premsa que posen en relleu la ferma decisió de CCOO d'impulsar les eleccions sindicals, el refús indiscutible al "pacte social" i el paper decisiu de les assemblees per a configurar el sindicalisme de nou tipus pel qual vé lluitant desde la seva creació.

"Tota legalitat democràtica passa per les eleccions: per això des del primer moment estem exigint aquestes eleccions sindicals", declarà Camacho. Però el líder sindical fou clar i rotund en afirmar que el protagonisme de la nova legalitat sindical ha d'estar en mans dels treballadors mitjançant la seva participació directa en les eleccions. "Comissions Obreres considera que han d'escollir-se comitès de delegats i comitès d'empresa que tinguin veritable capacitat de decisió per a tractar els problemes i les qüestions laborals". Ens oposem, continuà explicant el secretari general de Comissions, que les centrals sindicals puguin jugar un paper burocratitzador dins del moviment obrer, si bé és cert que les centrals estan jugant —i encara han de jugar-lo més— un important paper en l'organització de la classe obrera.

ACONSEGUIR LA UNITAT DELS TREBALLADORS

Se li preguntà si CCOO havia deixat d'exercir "l'hegemonia" en el si del moviment obrer i Marcelino Camacho, després de destacar que Comissions és avui el moviment sindical més important de l'estat espanyol, digué que „no ens batem per tenir més afiliats que altres centrals sinó per aconseguir la unitat dels treballadors, per una gran central unitària i de classe". Camacho posà en relleu que CCOO és avui el moviment més unitari de la classe treballadora i precisà que la dicotomia entre sindicalisme socialista-sindicalisme comunista és falsa. "El que hi ha —digué— és un sindicalisme reformista i un altre que no ho és de reformista"

NO AL PACTE; SÍ A LA SOLUCIÓ DE LA CRISI

L'interès dels periodistes se centrà, durant llarga estona, en la posició de CCOO sobre el debatut tema del "pacte social" i la perspectiva de la "tardor calenta". Marcelino Camacho tingué una frase enginyosa que resumeix ben bé la posició de Comissions Obreres: "no som bombers ni som uns incendiaris". Això vol dir que Comissions Obreres no "frena" les lluites treballadores però que la seva responsabilitat davant de centenars de milers de treballadors li fa rebutjar l'aventurerisme dels carrerons sense sortida. Camacho denuncià l'existència d'elements verticalistes que s'entesten a dificultar la negociació; les maniobres de grans empreses que, mitjançant la prolongació de les vagues, intenten la liquidació de petits i mitjans empresaris, i també l'actitud dels qui no creuen en els processos assemblearis i intenten l'allargassament dels conflictes perquè acabin malament per poder denunciar després el "fracàs" de l'esmentat procés assembleari.

El "pacte social" fou rebutjat enèrgicament per Camacho, malgrat que el govern l'està intentant. La solució, vingué a dir el secretari general de CCOO, no passa pel pacte sinó per la solució dels veritables problemes de fons, de la crisi.

Negociacions sindicals: dues vies

Lentes i difícils són les negociacions sindicals amb el govern. D'una banda, és evident que el marge de maniobra del govern Suàrez és molt petit —malgrat les demagògiques i extemporànies declaracions del seu ministre de Treball, Jiménez de Parga— en haver de defensar conseqüentment els interessos de la part del gran capital que li ha prestat suport perquè pugés al poder. I, d'una altra, perquè les centrals sindicals porten plantejaments divergents en qüestions tan essencials com l'acció sindical dintre de l'empresa i les properes eleccions sindicals.

El camí que mena a la unitat sindical presenta cada cop més obstacles. És veritat que, sobre altres matèries, també de gran importància, l'acord ha estat unànime: L'amnistia laboral, l'anul.lació del decret del 4 de març que establia l'acomiadament lliure i fortes traves a l'exercici del dret de vaga, el control i la participació de les centrals sindicals en la Seguretat Social i altres organismes, el destí del patrimoni sindical, l'Estatut del Treballador. En totes aquestes qüestions hi ha hagut un acord mínim que ha permès avançar; però en aquelles que podrien permetre una unitat d'acció a nivell d'empresa les postures d'UGT, SOC i ELA-STV són negatives.

La postura de l'UGT, particularment, respon a una estratègia clara de buscar el seu propi espai sindical. I fins aquí seria legítima si no fos que ho fa de manera que posa en perill les possibilitats d'unitat d'acció a nivell d'empresa. I si per algun lloc s'ha de començar a posar en pràctica la desitjada unitat sindical és precisament a nivell d'empresa. Primer, perquè aquesta és la cèl.lula bàsica de la vida i de la lluita sindical, on es realitza l'explotació capitalista, on els treballadors adquireixen consciència de classe i descobreixen, a través d'aquesta explotació, la lluita de classes en el terreny més immediat: l'econòmic. I, segon, perquè la unitat d'acció sindical és més fàcil a l'empresa, es desprèn de les mateixes condicions i necessitats de la lluita. És un greu error cercar aquest espai sindical a costa d'anar contra la tendència a la unitat sindical que avui és tan present en la consciència dels treballadors.

Juntament amb Comissions Obreres, USO i el SU han defensat que els òrgans negociadors a nivell d'empresa, tant sobre condicions de treball com sobre qüestions salarials dins o fora dels convenis, siguin els consells de delegats o els comitès d'empresa, és a dir, els organismes unitaris elegits pels mateixos treballadors. D'aquesta manera no es deixaria marginat el gran nombre de treballadors honrats, combatius i representatius dels seus companys, que avui encara no estan afiliats. En aquest sentit, Comissions Obreres defensa que les candidatures per a les eleccions sindicals siguin amb llistes "obertes" a fi que les centrals sindicals puguin incloure-hi aquells treballadors independents que ho acceptin i que tinguin capacitat per resoldre problemes sindicals.

Les altres centrals —principalment UGT—, en canvi, han adoptat la postura que siguin les centrals mateixes, a través de les seccions sindicals d'empresa, que negociïn els convenis col.lectius per a tots els treballadors, i que a les eleccions, els independents, si són més del deu per cent de la plantilla, puguin presentar una altra llista de candidats, "tancada" com les de les centrals sindicals. És d'aquesta manera, com dèiem abans, que es posa en perill la unitat d'acció sindical a l'empresa i, molt més lluny, el mateix projecte orgànic d'unitat sindical, en el futur. Si avui, a les empreses, la discussió de les plataformes reivindicatives, la negociació dels convenis, no es fa pels organismes unitaris de representació dels treballadors —amb tot el suport i les aportacions per part de les centrals sindicals i dels seus tècnics, i de les seves seccions d'empresa, però respectant-ne l'autonomia—, si no es deixa que sigui l'assemblea d'empresa l'òrgan sobirà per prendre les decisions fonamentals, estarem fent un sindicalisme burocràtic, de quadres sindicals, un sindicalisme reformista, quan avui s'ha demostrat que la classe treballadors necessita, i pot fer, un sindicalisme de masses, de classe, que sàpiga combinar amb maduresa la lluita amb la negociació. I això, combinar la lluita amb la negociació, és l'abecé del sindicalisme.

ANTONI LUCCHETTI

Congrés de periodistes

Per als propers mesos es prepara la celebració d'un Congrés de Periodistes Catalans, *el primer en els darrers quaranta anys,. Aquest congrés, sobre el qual treballen ja diverses comissions a nivell de ponències, de finances i d'aspectes tècnics i organitzatius , haurà de convertir-se sens cap mena de dubte en una important eina de treball i de reflexió en aquests crucials moments de canvi en la nostra societat, en la informació i en el si de la pròpia professió periodística.*

*El Congrés de Periodistes Catalans suposarà la continuïtat de les tasques que ha vingut desenvolupant l'àmbit de Mitjans de Comunicació del Congrés de Cultura Catalana i es pretén que doni com a fruit més important la creació de l'*Institut Català de la Informació, *vinculat a la Generalitat de Catalunya. La propera setmana se celebrarà la reunió constituent de les tasques preparatòries del Congrés.*

TREBALL saluda amb tot entusiasme, en la seva Festa, la iniciativa de celebració del Congrés de Periodistes Catalans, al qual presta suport ja des d'ara, amb la plena seguretat que un lliure i enriquidor debat al voltant de tots els problemes, projectes i perspectives de la premsa —com també de la ràdio i la televisió— a Catalunya haurà de contribuir decisivament a l'afermament d'una informació al servei dels treballadors i de les classes populars, de tot el poble de Catalunya, en el marc indestriable de consolidació de la democràcia i de recuperació de les nostres institucions autonòmiques.

editorial laia, s. a.

colecció LAIA/ PAPERBACK

MAÑANA ESPAÑA: SANTIAGO CARRILLO.
Entrevista de Max Gallo y R.Debray

CRISTIANOS EN EL PARTIDO, COMUNISTAS EN LA IGLESIA,
Alfonso Comín

EL FENÓMENO ESTALINIANO,
Jean Ellenstein

Comandes a: Distribuciones de Enlace, Ausiàs March, 49 - BARCELONA (10)
Informació a : Editorial Laia, Constitució, 18-20 -BARCELONA (14)

GUIAS JURIDICAS PARA TRABAJADORES

ELS DRETS DEL TREBALLADOR A L'ABAST DE TOTHOM

títols publicats:

E. Martín, A. Moreno, J. Rigau
GUÍA JURÍDICA PARA TRABAJADORES
4.ª edición puesta al día
Enric Rilo, Ramón Riu
TRABAJADORES DE BANCA
Josep Mir, Ramón Saperas
TRABAJADORES DE LAS INSTITUCIONES SANITARIAS DE LA SEGURIDAD SOCIAL
Eduardo Paricio
TRABAJADORES DE LA CONSTRUCCIÓN

editorial fontanella
escorial, 50 - barcelona-12

La pregunta fa ja temps que és al carrer: què fa el Govern per resoldre la crisi econòmica? Suàrez ha atacat més de front els problemes polítics que no pas els econòmics. El desmantellament de les estructures totalitàries franquistes i el pas a un règim democràtic era, i és encara, el principal objectiu del país, però aquest procés no es pot veure desligat de la solució dels greus problemes econòmics que ens afecten. De no fer-se així, és la pròpia democràcia que està en perill.

Aquesta asincronia no és casual. Les mesures econòmiques, per tal de ser efectives, han de tocar interessos concrets. Certs elements oligàrquics poden assistir amb més o menys complaença a l'enterrament de la dictadura, però saltarien com a llops en veure mínimament retallats els privilegis que afecten directament les seves butxaques. Vegeu l'enrenou que ha produït l'anunci, per part del Govern, d'unes tímides mesures fiscals.

Suàrez sap perfectament que no hi pot haver canvi democràtic i mantenir al mateix temps les estructures econòmiques del franquisme. La democràcia significa una nova correlació de forces que no ho permet, però tampoc no ho permet la necessitat de trobar solucions a la crisi econòmica.

La passivitat del Govern en aquest terreny té evidentment un caire electoralista. Primer, pensant en les eleccions del 15 de juny, ara en les municipals. D'altra banda la composició de l'actual Govern recorda un consorci de banquers, la qual cosa pot explicar les dificultats sorgides en el si del propi consell de ministres a l'hora d'abordar mesures econòmiques concretes. Tenim, doncs, un gabinet que no es mou massa i amb contradiccions entre les diferents famílies oligàrquiques que el componen.

Mantenint la segona força electoral a nivell d'Estat, el PSOE ha pres una postura que creiem negativa. En definir-se com una alternativa de poder, el PSOE semla esperar l'enterrament del govern de la UCD, i més interessat a desorbitar el cas de Dionisi Blanco que a plantejar els greus problemes que afecten el país.

Un programa de mesures polítiques i econòmiques d'urgència és totalment necessari. Però perquè aquest programa sigui efectiu cal un ampli consens, un govern de concentració, o en el seu defecte, una entesa entre les forces polítiques i sindicals. No fer-ho així significa situar els interessos partidistes per davant dels interessos generals, retardar unes solucions que afecten principalment les capes populars del nostre poble.

La crisi tèxtil, encara

L'altern dels tre

Per desgràcia la crisi té elements numèrics que estalvien molts comentaris. En un informe del comité local del PSUC de Terrassa llegim: "Segons dades del mes de març hi havia 1.372 treballadors del tèxtil parats, i més de 2.300 d'altres sectors de la producció. A tots aquests cal afegir més de dos mil amb carnet d'atur però que no cobraven el subsidi per manca dels requisits necessaris. En total 6.000 treballadors, aproximadament. Si la població laboral de Terrassa és de 50.000 treballadors, l'índex d'atur en el mes de març era del 13 per cent. A partir d'aleshores el problema s'ha agreujat sense que s'hagi aplicat cap mesura eficaç. Després del pla de reestructuració del tèxtil, i fins al mes de juny, han tancat set empreses, deixant 500 treballadors al carrer i tres més han reduït 195 llocs de treball. Poc abans de les vacances d'estiu han presentat expedient de regulació tres empreses, per la qual cosa 250 treballadors de les mateixes estan cobrant del fons nacional de protecció al treball, amb molt poques possibilitats de tornar a la feina. Des de març fins a les vacances, doncs, més de dos mil treballadors del tèxtil s'han quedat sense feina. Després de les vacances la tònica continua. Dotze noves empreses s'han acollit a l'expedient de regulació i està pendent de decisió el cas de dues grans empreses que, d'aprovar-se, afectaria més de mil treballadors."

També a Terrassa, l'AEG, del ram metal·lúrgic, ha presentat un expedient que afecta més de 300 treballadors, mentre que el sector de la construcció té un 30 per cent de parats.

L'informe del PSUC continua dient que aviat s'acabarà el termini de validesa dels primers carnets d'atur, la qual cosa vol dir que moltes famílies no rebran cap tipus d'ingrés, que cal trobar solucions immediates davant d'una situació d'extrema gravetat. I nosaltres afegim: no es pot esperar que el govern Suàrez es cremi.

Per al PSUC de Terrassa: "La situació actual de la indústria a Terrassa és gravíssima i demana solucions urgents. Per als treballadors esdevé irresistible, en venir acompanyada d'un augment disparat dels preus. I Madrid no en vol saber res." A continuació planteja un seguit de mesures:

"Cal una presa de posició constant i massiva a nivell ciutadà fins a doblegar l'actual posició oficial d'ignorar aquests fets en la pràctica.

"L'Assemblea de Parlamentaris, amb el suport popular, hauria de trasllada la situació de Terrassa i de la comarca del Vallès Occidental al Govern, per tal que aquest arbitri mesures efectives.

"Aquestes mesures s'hauran de prendre democràticament, però hauràn de tenir present que:

"a) No podem acceptar que els treballadors paguem la crisis amb una nova emigració forçada. Això vol dir crear nous llocs de treball en contrapartida als que van desapareixent com a conseqüència de l'actualització d'aquelles indústries que no van saber o no val voler capitalitzar-se i transformar-se com calia en les èpoques bones. Crear nous llocs de treball vol dir inversions, zones industrials adients, i tot això amb mesures especials d'urgència.

"b) No podem acceptar que la indústria local sigui absorbida per les multinacionals, alienes als interessos de la classe obrera, de la ciutat i de Catalunya. Calen inversions del fons públic, de les entitats d'estalvis..., per donar suport a la indústria local, i un control social d'aquestes inversions i de la seva posterior utilització.

"c) Cal assegurar un control efectiu de tots els expedients de crisi que es presentin per tal d'evitar qualsevol tipus d'especulació antisocial."

L'informe del PSUC de Terrassa fa una crida a tots els ciutadans, a tots els sectors sindicals, polítics i socials: "Es tracta que les centrals sindicals juguin el seu paper, que les associacions de veïns, incorporant la preocupació per la carestia de la vida, juguin a fons el seu paper, que tots els partits polítics conjuminem els nostres esforços als de tots els sectors ciutadans. El mateix Ajuntament cal que respongui a aquesta situació."

PLA DE MILLORES PER ALS TREBALLADORS I D'INVERSIONS PÚBLIQUES SABADELL:

Les forces polítiques i sindicals estan passant, com a resultat dels canvis democràtics que s'operen al país, d'una postura de resistència a plantejar alternatives concretes i cada cop més elaborades sobre els diferents problemes polítics i socials. Altra cosa és que el govern monocolor i de representació minoritària d'en Suàrez se'n faci ressò com caldria.

La permanent de la Unió Sindical de Comissions Obreres de Sabadell analitza una situació econòmica que afecta fonamentalment els treballadors i també la petita i mitjana empresa. Aquest sector empresarial (empreses amb menys de 250 treballadors) representa a la comarca de Sabadell el 95 per cent de les societats censades. "L'alliberament dels tipus d'interès —diu el comunicat de les CCOO— que encareix el crèdit bancari per a la petita i mitjana empresa, així com la disminució del crèdit, fa que aquests sectors empresarials tinguin por a invertir o aprofitin el moment per negar-se a continuar el procés productiu obrint expedients de crisi. Lès jugades brutes són freqüents, sense llei que ho impedeixi, com és el cas d'empreses que només admeten treballadors amb carnet d'atur per tal de defugir els pagaments socials i els impostos."

Per a les Comissions Obreres de Sabadell, l'alternativa progressista a la crisi s'obrirà pas sobre la base de la lluita parlamentària dels partits obrers i d'esquerra, del diàleg i la negociació dels diferents estaments i de la mobilització dels treballadors i de tots aquells que es veuen lesionats per la política econòmica del govern Suàrez.

D'altra banda, les Comissions Obreres de Sabadell plantegen un programa immediat, de cara a millorar les condicions de vida dels treballadors, especificat en quatre punts: 1) Augments salarials reals. No retardar cap conveni. Intervenció de les centrals sindicals en la confecció de l'índex del cost de la vida. 2) Quaranta hores de treball, de dilluns a divendres, i trenta-cinc per als qui fan treball nocturn o tòxic. 3) Carnet d'atur per a tots els parats, compresos els joves que cerquen feina i les dones que vulguin treballar. Carnet d'atur fins que s'aconsegueixi trobar feina. 4) Jubilació als 60 anys.

Per tal de reduir l'atur es proposa un increment de la inversió pública amb les prioritats següents: 1) Projecte d'un hospital comarcal i continuació de les obres de la Mútua. 2) Construcció immediata dels projectes d'escoles pendents. 3) Espais verds i asfaltat dels carrers dels barris. 4) Guarderies a tots els barris.

Les inversions per a aquestes realitzacions, es considera que s'han d'obtenir a partir d'una veritable reforma fiscal.

PER A PREPARAR LES ELECCIONS MUNICIPALS

Han col.laborat:
Jordi Borja, Marçal Tarragó, Ricard Boix, Leon Benelvas, Lluís Brau, Joaquim Clusa, Salvador Milá, Joaquim Molins, Joan Perdigó, Alfons Rodríguez Bayraguet, Carles Teixidor.

PER A COMPRENDRE LA QUESTIÓ NACIONAL CATALANA

Rafael Ribó

DOS LLIBRES D'EDITORIAL AVANCE S. A.

Maignón, 26 Tel. 219 25 12
BARCELONA - 12

AVANCE

ativa balladors

OSONA: CRIDA DE CC.OO. A LA MOBILITZACIÓ CONTRA ELS EXPEDIENTS DE CRISI

La indústria tèxtil d'Osona i de Catalunya està travessant una crisi greu com a conseqüència de la situació econòmica de tot l'Estat.

Aquesta crisi, que afecta força empreses del tèxtil, les quals tenen autèntics problemes, és aprofitada per d'altres empreses per a reduir les seves plantilles, fer mitja jornada o bé liquidar l'empresa per tal d'obtenir nous beneficis especulant amb els immobles i els terrenys.

A la comarca d'Osona la indústria tèxtil és la que ocupa el nombre més elevat de treballadors (13.000), i és, justament amb el Vallès i el Bages, una de les més afectades.

La crisi a la comarca ha deixat sense feina més de mil treballadors. Això sense comptar les empreses que només fan mitja jornada.

En una reunió, els empresaris de la comarca van denunciar el fet que, malgrat la crisi en què es troben els productes tèxtils (disminució de les exportacions, menys demanda, etc.), el govern encara autoritzava importacions. Els mateixos empresaris arribaren a avançar la possibilitat que si la situació continuava, al cap de dos mesos tancarien tots.

Alguns dels expedients de crisi que han presentat les empreses de la comarca, han estat resolts en contra dels treballadors. En un informe de CCOO es fa l'anàlisi de cadascun d'ells i s'afirma que això ha estat possible "perquè els treballadors —afectats o no— no hem donat una resposta suficientment forta davant la gravetat de la situació".

Les mateixes CCOO d'Osona analitzen les experiències de llocs com Manresa i Sabadell que amb la seva lluita, sabent combinar encertadament la mobilització i la negociació, juntament amb el suport i direcció de les Centrals Sindicals, han aconseguit que en una reunió convocada per la Delegació del Treball el dia 5 de setembre s'acordés que durant tot el mes es paralitzarien tots els expedients en tràmit fins que una comissió composta per un inspector de treball nomenat per aquesta causa, una representació dels treballadors de totes les empreses en crisi, advocats dels treballadors, representants de les Centrals Siindicals i economistes estudiessin cada expedient i decidissin.

Aquesta paralització dels expedients —continua l'anàlisi— s'ha aconseguit gràcies a la lluita d'altres companys afectats: lluita com la dels treballadors de INTELCO S.L., que no deixaren carregar els camions que van a buscar la mercaderia i presentaren unes denúncies al Jutjat de Manresa per delicte social; o com la dels companys de GALLIFA VILA y Cía., que es manifestaren a la Delegació del Treball, enviaren telegrames al ministre de Treball, van fer un escrit que van lliurar, personalment a l'Assemblea de Parlamentaris a Lleida.

Les CCOO d'Osona han cridat per al dissabte dia 17 a dos quarts de 5 de la tarda, al passeig del Ter de Manlleu, on hi haurà una assemblea de tots els treballadors del tèxtil per estudiar una sortida a l'actual crisi.

Empreses del tèxtil de la comarca d'Osona que es troben en situació de crisi o que ja han tancat:

RIZOS SÁNCHEZ	Sant Julià de Vilatorta	26 treballadors	
VILATORTA TEXTIL	Sant Julià de Vilatorta	53 "	
VOLTEX	Sant Hipòlit de Voltregà	45 "	
HILATURAS CASACUBERTA H.V.	Manlleu	90 "	
HILATURAS BROCATO	Manlleu	260 "	
HILATURAS BUIXÓ	Manlleu	70 "	
FILTEX de Buixó	Manlleu	56 "	(tancada)
COTOFIL de Buixó	Manlleu	140 "	(tancada)
BALLÚS	Manlleu	20 "	afectats per reestructuració.

L'empresari Fiter, reclamat judicialment per diferents jutjats de Barcelona, ha desaparegut deixant sense feina centeners de treballadors, que porten tres mesos sense cobrar.

A tot això cal sumar la rescissió del contracte de treball a 40 obrers de Fabra i Coats, els acomiadats de Teime i un seguit d'empreses de la Farga de Bebié i Montesquiu que treballen mitja jornada.

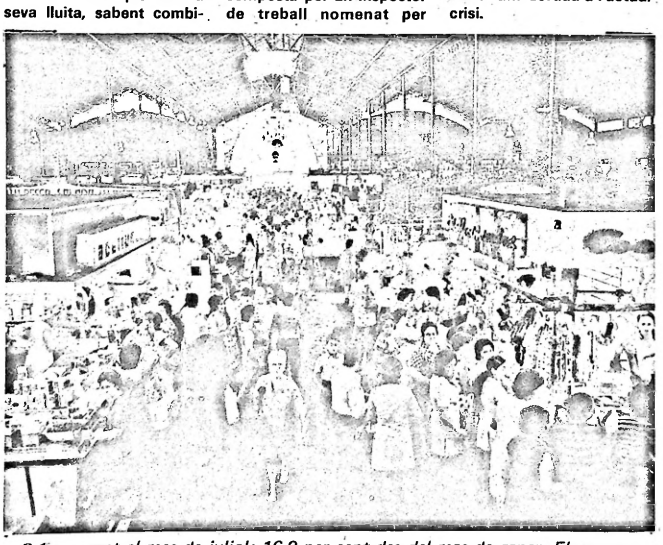

3,1 per cent el mes de juliol: 16,9 per cent des del mes de gener. Els preus no paren de pujar, tant com el nombre de treballadors en atur forçós (Fotos d'Arxiu)

Cada cop pitjor

Durant els darrers mesos la situació econòmica s'ha empitjorat per diverses raons. En primer lloc, gràcies a la ineficàcia pràctica de les darreres mesures econòmiques del govern, que ha accentuat el clima de pessimisme. D'altra banda, tal com era previsible, la relativa millora del primer trimestre de l'any no s'ha mantingut en els mesos següents, i ha donat lloc a una nova caiguda de l'activitat i a expectatives pessimistes sobre els mesos propvinents. En darrer lloc, assenyalem que les dificultats de liquiditat de les empreses s'han empitjorat seriosament des del mes de juliol i han originat una sèrie de fallides —especialment en el sector tèxtil— que podrien continuar els propers mesos.

PRODUCCIÓ I NIVELL D'OCUPACIÓ

Els darrers informes de conjuntura assenyalen una caiguda en la cartera de comandes de les empreses i un empitjorament de les expectatives empresarials durant el segon trimestre de 1977. Això fa preveure que el nivell de producció durant la tardor no augmentarà, i potser tendirà a disminuir. Pel que fa a l'atur, ja s'ha repetit moltes vegades que les xifres oficials no poden ésser preses seriosament. De qualsevol manera, hi ha diversos factors que fan pensar que durant l'estiu i la tardor el nombre d'aturats pot tendir a augmentar. La incorporació al mercat del treball de la nova fornada de joves que han acabat els seus estudis aquest estiu, l'acabament, amb la temporada turística, de les ocupacions transitòries en aquesta industria i la crisi en el sector tèxtil, tot sembla abonar la impressió d'un augment de l'atur a Catalunya.

PREUS

Durant els primers sis mesos de l'any, els preus han pujat en un 13,4 per cent i, en concret, durant el mes de juny pujaren un 2,8 per cent. Aquesta represa de la inflació durant el mes de juny possiblement ha continuat durant els mesos de juliol i agost, gràcies principalment als efectes de la devaluació sobre els preus. Encara que no hi ha xifres definitives, les informacions existents suggereixen que durant els darrers dos mesos l'augment de preus ha estat superior al 2 per cent.

D'altra banda, els preus sotmesos a control oficial del govern estan registrant pujades alarmants. Durant el mes de juliol, i amb l'excusa de la devaluació, ja es va anunciar la puja del preu de l'electricitat, entre altres, i ara cal destacar, per exemple, l'estrany augment del preu del peix congelat, que afectarà principalment les classes populars.

SECTOR EXTERIOR

Encara és massa aviat per jutjar els efectes de la devaluació sobre el sector exterior. L'augment de turistes en els mesos de juliol i agost ha estat evident; cal, però, saber si això ha implicat un augment notable en les entrades de divises. Pel que fa al comerç exterior, durant el primer semestre de l'any (abans de la devaluació) les exportacions van créixer 2,5 vegades més ràpidament que les importacions. Durant el mes de juliol, però, ho van fer 2 vegades més de pressa. El problema que ara està esdevenint crucial és el dels pagaments d'interessos sobre l'endeudament exterior, que està assolint volums importants. Així, doncs, la informació existent suggereix que els avantatges de la forta devaluació seran d'una intensitat desproporcionadament petita.

DINER I CRÈDIT

D'acord amb el que va anunciar el govern, el creixement dels mitjans de pagament s'ha anat reduint i les condicions del crèdit han esdevingut més dures. Això ha coincidit amb les necessitats de diner per part de les empreses, per a afrontar la paga extraordinària de juliol. Enguany, però, la banca no ha donat cap facilitat, especialment a la petita i mitjana empresa. Força empreses no han satisfet aquesta paga extraordinària i, en general, això n'ha portades moltes a prop de la suspensió de pagaments. Tot fa pensar que sense una política d'ajut creditici a la petita i mitjana empresa pot haver-hi un important augment de l'atur en els propers tres mesos.

MANCA UNA POLÍTICA EFICAÇ

Una de les principals causes de la situació present és la manca d'una política eficaç per sortir de la crisi. Ja vàrem denunciar des d'aquestes pàgines la insuficiència del programa econòmic del govern. Ara és ja la impressió general. Aquesta insuficiència no creiem que sigui deguda a la incompetència tècnica del govern. El fracàs d'aquest programa s'ha de buscar principalment en la manca d'una solució política que constitueixi el marc propici per a una política acceptable i eficaç contra la crisi. Aquest m marc polític només es pot trobar en un govern de concentració nacional.

ENRIC CERDÀ

SABADELL

L'escola d'estiu

És la que fa quatre. I aquest cop en dues tongades, que l'allargassen, per tant, del 12 al 29 de setembre, enguany el mes de la xafogor intensa. Avalen l'Escola d'Estiu de Sabadell la Secció cultural pedagògica de la Cooperativa La Sabadellenca, la delegació de Sabadell del Col·legi de Doctors i Llicenciats i l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Ultra els cursos de llengua, educació musical, ciències, matemàtiques, recursos educatius, destacaríem dos tipus més de cursos de l'Escola de Sabadell: la gran importància atorgada als cursos de tècniques manuals (taller de tècniques plàstiques, ceràmica, macramé, pintura, el tapís, el paper) i la incorporació de diferents cursos que tenen com a objecte arrelar l'escola en el seu medi.

Més endavant, tindrem ocasió de fer balanç sobre aquesta IV Escola d'Estiu. Ara com ara, funciona, cada vespre, als locals de l'Escola Industrial de Sabadell. I això és estimulant.

Cultura

Catalanització de les escoles

Ja som en un altre curs escolar, tenim la Generalitat molt a prop (diuen) i res no ha canviat substancialment pel que fa a la catalanització de les escoles. Al contrari, sembla que hi ha indicis d'una certa involució (ja en parlarem més endavant). Perquè encara hi ha tantes i tantes escoles estatals ("nacionals"), on acudeixen els fills de les classes populars de Catalunya, sense que el català hi sigui gens ni mica present. I això contravé el desig unànime expressat una i altra vegada per la població, i encara amb més força per la població d'origen immigrat. ¿Què és el que fa contravenir aquesta voluntat popular? D'obstacles, n'hi ha de diverses menes.

El principal de tots és la pervivència d'una legislació i d'una programació escolar culturalment i lingüísticament centralista i assimilista, que no han sofert mica de variació del 20 de novembre del 75 ençà. En dues ocasions, almenys, ha semblat imminent la promulgació d'un "decret de bilingüisme". Una altra "farolada" del senyor Suàrez que sembla que ha pogut ser aturada a temps: no era sinó la vella tàctica de canviar-hi alguna cosa perquè tot continués igual. Al moment que tornem a tenir la Generalitat seria l'ocasió perquè l'actual govern imités el gest del govern de l'any 31 que promulgà un decret sobre la llengua catalana sense esperar l'Estatut. Però eren altres temps: hi havia el primer govern de la República, el ministre d'Educació era el català Marcel.lí Domingo, hi havia en Macià... Aquell decret, que volia ser un desgreuge públic de l'Estat en vers el poble de Catalunya, regulava ja, a grans trets, la política general en matèria de llengua. El criteri de fons era la recatalanització de l'aparell educatiu de Catalunya. La correlació de forces actual ¿podrà permetre d'arribar a una realització semblant? Les forces polítiques del país haurien d'exigir-ho amb decisió. No podem pas esperar l'Estatut.

El segon obstacle seriós, eminentment tècnic, és el de la preparació dels mestres actuals i l'existència de material didàctic adequat. No partim de zero, val a dir-hi! Són ja molts els mestres actuals amb una preparació mínima suficient (entre un 20 i un 40 per cent en graus diversos) i es compta amb l'ajuda complementària dels actuals professors de català (en nombre aproximat d'un miler). De manera que es podria donar una primera empenta decidida que assegurés ben bé tot allò que ara es fa. Això fóra un primer pas important. De material, n'hi ha suficient. Per cobrir els forats més importants, hi ha tot el material que s'ha fet servir amb profit tots aquests anys; no cal sinó fer-lo arribar a tothom. En un segon pas, doncs, ben immediat, es tractaria d'oferir a tots els mestres restants un programa complet de preparació bàsica, en un termo mínim de temps i amb totes les garanties laborals i professionals del cas. Tampoc aquí no partim de zero: Hi ha una experiència prou fiable en aquest sentit, no cal sinó generalitzar-la.

El tercer obstacle seriós, el més dolorós per nosaltres, afectaria l'actitud, o actituds, dels mestres. Quaranta anys de feixisme i de genocidi cultural i polític no són realment un medi de cultiu apropiat per esborrar ignorències i incomprensions de vegades seculars. D'actituds positives, constructives, de col.laboració, n'hi ha pertot arreu; però també hi ha una bona dosi d'indiferència, en els uns, i de reticència i animadversió, en d'altres. No descobrirem cap secret, ni crec que ofendrem ningú, si diem que aquestes actituds, encara que hi són entre ensenyants del país, hi són en major proporció entre ensenyants procedents de fora de Catalunya. Aquesta és la realitat. Una altra cosa és descobrir-ne o explicar-ne les causes. Però sigui com sigui, cal buscar-hi una solució digna per a tots. Ni solucions dictatorials per decret, ni falsos respectes en vers situacions de privilegi dubtoses que es projecten negativament en el cos social. Però sí, en qualsevol cas, una clarificació responsable, i la recerca democràtica de solucions amb el concurs de tothom: mestres i pares. Oferir a tothom les màximes facilitats i la matoixa oportunitat d'una preparació professional ja és un pas previ capàç de salvar la major part dels obstacles. La Generalitat provisional, doncs, ha de poder disposar immediatament del poder i dels recursos suficients per emprendre-ho. No podem pas esperar l'Estatut.

Perquè mentrestant hi ha el perill que no es produeixi un buit important aquest curs. Per exemple, hi ha notícies alarmants que l'Òmnium Cultural es troba amb les forces minvades i possiblement retallarà part de la seva xarxa de classes de català; la Diputació de Barcelona, d'altra banda, no vou clar la continuació de les classes de català que havia fet fins ara... A la vigília d'una nova situació autonòmica, doncs, tant de temps esperada, no pot pas ser que ningú plegui cap de les feines que, ja rutllaven. Vet aquí una matèria d'investigació periodística d'actualitat. Qui l'emprengui hauria de dur-nos la bona nova que tot plegat no era més que falsos rumors.

LLUIS LÓPEZ DEL CASTILLO

recuperem la nostra història

FUNDACIÓ DEL PSUC

Introducció per J. Solé Barberà

DOCUMENTS 12

LA PROCLAMACIÓ DE LA REPÚBLICA • Josep Tarradellas
L'ESTATUT DE CATALUNYA (1. L'Estatut de Núria / 2. L'Estatut de 1932) • J. A. Gonzàlez Casanova
EL PARLAMENT CATALÀ • J. Andreu Abelló
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA • Anna Sallés
LES DRETES I LA GENERALITAT • Jesús Rodés
EL 6 D'OCTUBRE • Albert Balcells
L'OBRA CULTURAL DE LA GENERALITAT • Albert Manent
EL FRONT POPULAR • Borja de Riquer
EL 19 DE JULIOL • Frederic Escofet
LA FUNDACIÓ DEL PSUC • J. Solé Barberà
LA DONA I LA II REPÚBLICA • M. Aurèlia Capmany
LA CNT I LA GENERALITAT • Josep Termes
LES COL·LECTIVITZACIONS • Josep M. Bricall
EL FRONT D'ARAGÓ • Vicenç Guarner
ELS FETS DE MAIG DEL 37 • Francesc Bonamusa
LA BATALLA DE L'EBRE • Edmon Vallès
LA RERAGUARDA REPUBLICANA • Teresa Pàmies
L'OCUPACIÓ DE CATALUNYA PER LES TROPES FRANQUISTES • Josep Benet

la gaia ciència - edicions 62

ANUNCIE–VOS A "TREBALL"

Les competències culturals

Una de les preocupacions de cara a la nova etapa que iniciem és la de saber amb claredat a qui correspon cada tasca, a qui hem de demanar comptes de cada dèficit i sobre qui hem de pressionar cada cop. En el terreny de la política cultural, això resulta encara més difícil per a nosaltres. En primer lloc, perquè no ens podem refiar de les "propostes culturals" de Madrid, de les orientacions del ministre Pío Cabanillas i dels que el segueixin en el càrrec, pel fet que han demostrat, al llarg de la història, una pregona desinformació —culpable— pel que fa a les exigències d'una cultura nacional popular. En segon lloc, perquè solament des de la Generalitat de Catalunya serà possible de començar a omplir l'immens forat deixat pel franquisme, sistema que perseguia sistemàticament tot intent de cultura nacional i popular a Catalunya. Tal com explica Lluís López del Castillo en el seu article sobre la catalanitat de l'escola, correspondria als nous temps una empenta nova a tot allò que signifiqués rehabilitació d'una llengua i d'una cultura massa perseguits com per a poder-se refer sense un esforç immens.

La tasca cultural duta a terme a Catalunya els darrers anys és un dels símptomes de la tenacitat del poble de Catalunya. Haver dreçat una veritable cultura sense comptar amb cap suport oficial —de dalt, només ens arribaven prohibicions!— és un dels mèrits més grans de la nostra resistència nacional. Però amb una cultura de peatge, pagant-ho tot per partida triple, ara ja no n'hi ha prou. I és per això que importa una definició, com més urgent millor, de les competències culturals: què correspon al Govern de Madrid, què correspon a la Generalitat, què correspon als municipis, què correspon a la iniciativa privada. Qüestions tan greus com la catalanització de l'escola, la normalització del català a tots els nivells, l'esplai i el lleure infantil, la formació d'adults, l'atenció als subnormals, la programació de l'esport amateur, l'educació en el terreny de la salut, la creació i conservació d'arxius locals i comarcals, el control dels mitjans de comunicació de masses, han de merèixer l'atenció prioritària dels nous òrgans de poder. En el ben entès, que sempre plana sobre la cultura el fantasma de la demagògia dels qui diuen: primer hem de resoldre els dèficits econòmics... i després ja posarem fil a l'agulla per resoldre els dèficits culturals. Qui comprengui el paper de la cultura a l'hora de definir la consciència nacional d'un poble sabrà sospesar les dosis de mala llet que la proposta demagògica comporta.

Teatre

Grec/77

Una lliçó que no es pot repetir d'ara endavant

Donada la importància i significació de la Campanya Municipal de Teatre 1977, TREBALL ha demanat un article d'opinió, lliurement expressada, a l'equip de crítica "Cul d'Olla–2". Òbviament, els judicis que conté aquesta anàlisi crítica responen només al criteri dels seus signants. Això vol dir que les portes de l'ampli debat cultural –no solament del món del teatre– queden obertes i no limitades per cap dogmatisme.

1. LA CAMPANYA

En línies generals, hem de dir que la primera Campanya Municipal de Teatre ha estat un desgavell en el qual la professió considerada més combativa ha demostrat una incapacitat de gestionar una operació pública. La campanya del Teatre Grec 1976 fou un fet important per a la vida cultural del país. Quasi tota una professió va funcionar com una gran família. El Grec 1976 havia de ser el punt de partida d'una acció teatral que anés assegurant la normalització i que fos una reivindicació i una canalització de subvencions oficials. Després del Grec/76, la professió teatral s'ha trobat amb la prova de foc i s'hi ha estavellat.

Quan Núria Beltran anuncià una subvenció de quinze milions per crear una campanya municipal de teatre –fet que facilitava la viabilitat d'una de les reivindicacions de la professió: la creació d'un Teatre Municipal estable–, la primera batalla s'establí per veure quina de les dues assemblees se'n convertia en administradora. L'AAD pretenia fer veure que la campanya seria una acció de tota la professió, mentre que l'ADTE volia que la subvenció es repartís i que una part servís per als seus projectes, darrere els quals –deien– ja hi havia una política cultural i un programa determinat. En una reunió al despatx de Núria Beltran, l'AAD es presentà amb una comissió feta juntament amb alguns independents. Malgrat que l'assemblea on s'escollí aquesta comissió no era representativa, va passar com una comissió conjunta. L'ADTE no tenia altre remei que integrarse o plegar. Va plegar. A partir d'aquest moment comença a funcionar la Campanya Municipal. S'anomena una comissió gestora integrada per Jordi Teixidor, Ramon Teixidor, Pep Lucchetti, Manuel Serra, Josep Anton Codina, Rosa Maria Sardà, Angels Moll, Jaume Melendres, Fabià Puigserver, Josep Zamora, Joan Guillén, Carles Jorge, Merxe Gil, Pilar Arévalo i Joan Vallès. Aquesta comissió va establir el programa del qual parlarem després i va iniciar les primeres accions.

La campanya es va iniciar amb l'estrena del "CRAK o la irresistible caiguda del teatre vertical" a l'Orfeó de Sants que, després d'haver-se considerat altres locals de Barcelona, fou escollit com a seu de la campanya. El fracàs d'aquest espectacle, la manca d'una publicitat adient i la incertesa de la programació en començar la campanya foren els motius d'una crisi d'aquesta comissió. En una reunió celebrada per aquest motiu, alguns membres de l'assemblea acusaren la comissió gestora d'ineficàcia. Després de sortir a la palestra tota mena d'arguments, la comissió gestora demanà un vot de confiança que s'aconseguí per 27 vots a favor i 25 en contra. L'escassa diferència entre els partidaris que la comissió dimitís i els qui crreien que havia de continuar la va desautoritzar pràcticament.

Uns dies després, un grup de l'Assemblea, en el qual figuraven com a portaveus Joan Lluís Bozzo i Frederic Roda, insistia en la necessitat d'anomenar un gerent amb retribució econòmica perquè activés la campanya, que no anava ni amb rodes. La comissió insistí a mantenir-se, perquè creia que encara no era el moment de fer una crítica de la campanya. Després d'una votació –tampoc representativa–, fou escollit Juan Lluís en contra de Jordi Teixidor.

Tot plegat estava ja molt deteriorat. A les assemblees quasi no hi havia ningú. La comissió va dimitir i els seus components es van retirar de la campanya. La gestió de l'equip de Joan Lluís Bozzo fou pràcticament de resistència contra el temps, els espectacles dolents i el desinterès del públic, que recordava amb nostàlgia la campanya del Grec de l'any anterior.

El fracàs de la campanya, que ha afectat un dels projectes pels quals, durant anys, la professió teatral ha estat lluitant, té uns responsables. Estan cremats i els caldrà fer moltes cabrioles per guanyar-se la confiança de la professió i per fer viables els seus programes de partit.

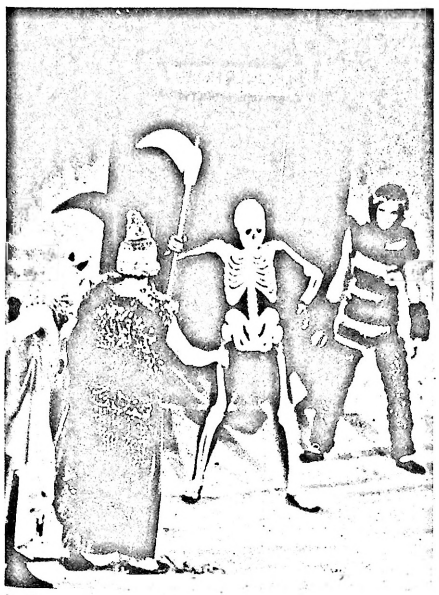

"La primera història d'Esther", de Salvador Espriu, la millor representació del Grec–77

Com una de les conseqüències dels avatars interns que van conformar enguany el procés gestionari del Grec, situem nosaltres la mala programació oferta. Dolenta, sobretot, considerada globalment. Més enllà dels valors intrínsecs de cada proposta, allò que fonamentalment no es va aconseguir fou una programació coherent en funció d'un públic destinatari. La comissió responsable en definitiva de la programació –pràcticament del PSUC– semblà que no tenia en compte a quin públic s'adreçava aquest Grec/77. Es va trobar a faltar una correlació entre l'anàlisi de les demandes d'un possible públic i una programació tendent a satisfer-les. Per això l'heterogeneïtat d'aquesta i, en última instància, el seu contundent fracàs com a programació o l'equivocada gestió, que és la mateixa cosa, de la comissió responsable d'avant de la necessitat de fer un teatre *al servei del poble*.

No cal dir que el marc polític en què tenia lloc el Grec/77 era diferent al de l'experiència anterior. Anar al Grec/77 no era igual, *políticament*, que fer-ho al Grec/76; ni tenia el mateix sentit. Però també estava en l'ànim de bona part del públic destinatari el fet que l'actual gestió no tenia el sentit unitari o autogestionari que va tenir l'anterior campanya. A més a més, la desunió entre la mateixa professió que estava al capdavant de la comissió responsable va aparèixer sovint en el transcurs de l'activitat del Grec/77.

Aquesta manca de cohesió en una gestió concreta com era aquesta apareix nítidament, per exemple, en contemplar els molts canvis que s'esdevingueren a partir del programa que es va fer públic al començament de la temporada, els primers dies de juny. Els textos anunciats "Viure com porcs", de John Arden, "Tragèdia optimista", de Vichnievsky, i "La bella Helena", de Peter Hacks no foren verticalitzats, ni tampoc no actuaren en el Grec el Magic Circus, ni el Teatre Negre de Uganda, ni el Grup de Pantomima de Munic, algun dels quals estava previst en la programació que s'havia fet pública. I algunes propostes de comarques, com és ara "El foc de les ginesteres", de Sagarra, i "El duc meu-meu", de Xesc Barceló, es varen programar en sessió única. ¿Quin sentit té això dins d'una campanya popular de teatre i en un marc de les especials característiques del Grec? Una altra dada encara: espectacles com "Home amb blues"o "Rebombori-2", de Jordi Teixidor, foren oferts en temporada setmanes abans de representar-se al Grec.

Amb tot això volem assenyalar, al marge dels encerts i èxits que la temporada del Grec va poder comportar, l'alarmant manca de coherència, equilibri, sentit polític i responsabilitat d'aquesta programació. El fet és encara més acusat si tenim en compte, d'una banda, que ja hi havia una primera experiència –i positiva en la seva globalitat– amb el Grec/76, i d'una altra, que es gestionava a partir dels pressupostos aconseguits per a la Campanya Municipal de Teatre. El fracàs d'aquest darrer Grec no l'hem de calibrar només en funció de l'escassa assitència ni del fet que un espectacle fos pitjor que un altre, ni tampoc en l'opinió que no es comprèn perquè determinats treballs foren programats. El fracàs de l'actual gestió de l'AAD, centrat en l'al.ludida comissió (l'aparició, al seu dia, de forces polítiques darrere de grups de la professió ha estat un element distorsionador en el camí de la professió i del Grec), ho és per haver programat una activitat pública com és el teatre sense un previ debat sobre allò que ha de ser un teatre *al servei del poble*, sense haver analitzat amb el rigor exigible el moment polític en el qual s'emmarcava l'actual campanya del Grec/77, ni les demandes del públic potencialment destinatari, ni el concret espai físic en el qual es desenvoluparia la campanya, ni la disponibilitat d'actors, etc. La no harmonització i equilibri de totes aquestes dades, debatudes i concretades (que és el que no es va plantejar), va determinar al capdavall el saldo negatiu del Grec/77. Un saldo negatiu no solament en l'aspecte econòmic sinó també a nivell d'experiència, de treball, de gestió i d'apropament del poble al teatre. I és això que és greu.

Potemkin

A les 0 hores de l'onze de setembre, s'inaugurava el nou cinema CAPSA amb la projecció del film d'Eisenstein "El Cuirassat Potemkin". Veure aquesta pel·lícula en un cinema, asegut en una butaca, era per a molts una experiència nova. Perquè el Potemkim va ser durant el període de la dictadura una pel·lícula prohibida. La seva perillositat era tal que no encaixava ni en el temptador 3R (mayores de 18 años con reparos) ni en el demoníac 4 (gravemente peligrosa). Però, malgrat tot, "El Cuirassat Potemkim" es va projectar, i qui més, qui menys, la va veure en una església, en l'aula universitària o en el centre del barri. Es clar que en pèssimes condicions d'acústica i allotjament, amb les eternes interrupcions per canviar de rotllo, assegut tothom a terra i amb l'inevitable piquet que vigilava que no arribés la policia perquè calia evitar detencions i s'imposava salvar la còpia de la pel·lícula, d'incalculable valor.

"El Cuirassat Potemkin" és considerada una de les millors pel·lícules de la història del cinema. Però art i feixisme han estat sempre en trinxeres enfrontades. La intolerància i la por del règim no podin consentir que l'espectador cinematogràfic veiés com una revolució es fa desde la base i quina és l'actitud del poder establert, sempre disposat a fer en el poble un bany de sang. En aquest aspecte, la pantalla hagués perdut les seves característiques per esdevenir espill, per reflectir tot allò que tenien cura que no es veiés.

D'altra banda, els russos serviren perquè Franco els dirigís l'artilleria pesada de la seva propaganda anticomunista. Per culpa dels russos es va començar la guerra. Per culpa dels russos Espanya estava depauperada –l'or de Moscou– i gràcies al capital soviètic la resistència espanyola feia anar de bòlt la Guàrdia Civil, s'engegaven les vagues i es preparaven les manifestacions. Endemés, Rússia era atea, allò –i no això d'aquí– era una brutal dictadura i volia aprofitar qualsevol moment per envair les platges amb el Cuirassat Potemkin.

Es clar que tot això eren raons de pes perquè el Règim evités i perseguís el film. Però potser el motiu fonamental era el símbol: el Cuirassat Potemkin passava pel mig de l'armada del Zar sense que aquesta l'enfonsés. La victòria del Potemkin era el símbol del triomf d'una revolució socialista. I això Franco no ho podia tolerar, perquè, en els seus films –*cal recordar que Franco va ser també guionista cinematogràfic*– els socialistes eren els dolents, i els dolents sempre perdien. Al fin del mundo, Rusia se convertirá, deien les visionàries de Fàtima. Si aquest hagués estat el desenlace del Cuirassat Potemkin, Franco l'hagués permés. Haurien guanyat els bons.

ANTONI B.

ZELESTE

22 al 24 de Setembre
ESQUEIXADA SNIFF

29 al 2 d'Octubre
NACHO ABEDUL

6 al 9 d'Octubre
FELIU i AMARGÓS

11 d'Octubre: Gran Revetlla del Pilar
SARDINETA

12 al 16 d'Octubre
MIRASOL COLORES

PLATERIA, 65 - TEL. 319 86 41 - BARCELONA-3

Esports

Montal: és el final

Sens dubte, cal començar a parlar del montalisme com si hagués mort. Falten encara tres mesos perquè Agustí Montal i Costa abandoni la presidència del Futbol Club Barcelona posant fi a vuit anys de direcció borrascosa, però ja és factible posar la primera pedra al seu epitafi presidencialista. Les urnes que, l'abril del 78, decidiran el rumb que ha de seguir el Barça, sentenciaran també l'era Montal, la seva nul.litat o potser la seva rendibilitat. Però el montalisme, en tant que filosofia dirigent, gestió de manar, ha mort ja perquè la seva ànima —el president blaugrana— té el cervell en un altra banda. El montalisme —que mai no va ser un *bluff*— ha entrat en la seva recta final, en l'esprint definitiu, en el seu darrer esforç per deixar el Barça de la millor manera possible i en les més honestes mans.

L'honestedat és , precisament, una cosa que, en aquest moment del balanç, no podem dir que hagi mancat a en Montal. El successor de Narcís de Carreras ha manat durant vuit anys al Barcelona amb bastant poc encert però amb bona voluntat. És clar que només amb bons desigs no es pot construir cap estructura suficient i progressista; però potser hàgim demanat a Montal més del que podia fer.

Agustí Montal no podia ser mai més que un president de transició, com ell ja es va definir. I el montalisme hauria estat el vehicle, durant tot aquest temps, dels anhels de la massa blaugrana. Fóra, per tant, absurd atorgar a Montal el qualificatiu de valent, perquè mai no ho fou. Montal mai no va arriscar més enllà de la cosa permissible.

Si més no, Montal ha estat un fantàstcic oportunista, un gran capitalitzador. Va saber demanar l'Estatut en nom del Barça justament quan es podia fer i abans que fos una cosa quotidiana. Contràriament, mai no va demanar l'amnistia. Es va enfrontar amb el nacional-futbolisme de Pau Porta quan ja el Barça sencer cridava contra la injustícia arbitral. Empès per una massa social inigualable i lluitadora, Montal no va fer més que seguir el curs històric dels esdeveniments i ni tot just s'hi va avançar.

Que ningú no digui, doncs, que Montal ha estat un arriscat president del Barça. Agustí Montal ha suposat, si de cas, el primer pas cap a una democratització de les estructures futbolístiques, un primer punt de suport per a aquest alçaprem democràtic que mourà el món alienant del nacional-futbolisme. Per al montalisme, de tota manera, haver pogut capitalitzar la força d'un club al qual va posat el genial títol de *més que un club* és la millor recompensa.

Començar com a president de la transició i acabar escoltant aplaudiments en la manifestació de l'Onze de Setembre suposa un balanç impensable per al montalisme. Agustí Montal faria bé d'agrair-ho en aquest Barça que fins i tot en condicions de normalitat política i social continuarà sent alguna cosa més que un simple club de futbol, perquè en els colors blau i grana i ha alguna cosa que ni el montalisme ni ningú no pot capitalitzar: allà, també en aquests dos colors simbòlics, hi ha Catalunya.

EDUARD GRAU

Llengua

Castellanismes

Tot just encetada aquesta secció ja hem rebut suggerències de temes a tractar. Bon senyal. Un d'ells és el de les expressions —mots o frases— de què està mancat el català pel fet de no haver tingut un ús normal durant un llarg període. Mentre el català estava proscrit, la vida ha anat exigint formes d'expressió per a nous objectes, matèries, actes, fets i situacions que abans no existien. Creiem que aquest és un bon tema, però ens permetrem d'ajornar-lo una mica perquè considerem que n'hi ha un que condiciona aquest i molts d'altres. És la influència del castellà.

No cal dir que el castellà, idioma oficial únic des del 1939, ha influït molt en el català que ara parlem i escrivim. Només cal pensar en la importància del fet que, a l'escola, als instituts, a la Universitat, s'hagi hagut d'aprendre tot en llengua castellana. Només això, ja origina una forta contaminació, tant en el lèxic, com en la sintaxi.

Un altre element poderós d'aquesta influència és la desproporció, força gran, entre lectura en castellà i lectura en català. ¿Quants catalans hi ha que llegeixin més en català que no en castellà? Ben pocs. Molts, en canvi, que tot ho llegeixen en castellà. I llegir és la manera més eficaç i fàcil d'aprendre i de dominar un idioma. Aprofitem, doncs, per aconsellar-vos que llegiu més en català.

Tanmateix, en això de la influència del castellà, cal fer una distinció. Tothom sap que les llengües donen i reben aportacions. La proximitat física i el transvasament humà amb els pobles de parla castellana fan que les aportacions del castellà hagin de ser més normals i més nombroses que les d'altres llengües. Abans hem fet servir el mot *contaminació*. Creiem que hem encertat (dispenseu la immodéstia). Hem de distingir entre *contaminació* i *aportació*. Potser aquest criteri ens atraurà la santa ira d'alguns puristes defensius; però, què hi farem!

I encara, cal distingir, entre els castellanismes de debò, entre els mots o expressions que cal bandejar resoludament del nostre ús, aquells que són més visibles —per tant més fàcils d'eliminar— i els calcs que gramaticalment poden ser correctes però que no s'adiuen amb el geni de la llengua catalana.

Continuarem parlant de castellanismes la propera vegada i algunes més, perquè hi ha molta llenya per tallar.

ENRIC VIVES

JA ÉS A LA VENDA
LA INTERNACIONAL
(versió íntegra en català)

LA INTERNACIONAL
ELS SEGADORS
L'ESTACA • BELLA CIAO • EL OREJANO • VUL SER LLIURE • DIGUEM NO
NO SEREM MOGUTS • LA SANTA ESPINA • EL CARRER DE L'AMARGOR
textes de les cançons al dors de la funda
editat també en single
preu de divulgació
295 PTS.
APOLO RECORDS tel.3174263

indice
AGÈNCIA DE PUBLICITAT DE SERVEIS PLENS
* CREACIÓ REALITZACIÓ DE:
Campanyes publicitàries - Anuncis - Pel·lícules publicitàries - Cinema i T.V. Tanques - Ràdio
* PUBLICITAT DIRECTA:
Opuscles - Catàlegs - Cartells - etc.
* LLENÇAMENTS - DIFUSIÓ
d'abast nacional - regional - provincial - local - en tots els medis.

indice
ARTS GRÀFIQUES
• TALLERS D'IMPRESSIÓ EN OFFSET I TIPOGRAFIA.
• ALTA QUALITAT EN TOTS ELS TREBALLS.
• SERVEI RÀPID.
• PUNTUAL SEGURETAT I SERIETAT EN EL LLIURAMENT D'ENCÀRRECS.
• PRESSUPOSTOS RIGOROSAMENT AJUSTATS.
• EXPERIÈNCIA EN L'EDICIÓ DE LLIBRES I REVISTES

indice
Sempre cap al futur
Casp, 118-120, 5è., 2ª - Tels. 225 60 85 - 225 67 87
BARCELONA - 13

TREBALL

necessita mecanògraf/a, que conegui bé el català, per a "IBM Composer".

Quatre hores diàries, a les tardes.

Condicions a convenir

Telefoneu al Tel. 2369751

Internacional

Amb el xilè Daniel Vergara

L'altre onze de setembre

El dia 11, a migdia, quan Barcelona era plena de banderes catalanes i la gent omplia ja el centre de la ciutat per anar cap a la gran manifestació de la Diada Nacional de Catalunya, vam tenir oportunitat de recordar un altre 11 de setembre amb Daniel Vergara, membre de la direcció del Partit Comunista de Xile. Un altre 11 de setembre molt proper en el temps i molt viu en el pensament de tots els demòcrates del món. El dia que es complien 263 anys que les llibertats de Catalunya foren ofegades en sang, feia quatre anys que Xile patia la mateixa experiència. Però mentre que els catalans celebràvem l'aniversari amb el goig d'haver-nos espolsat del damunt la dictadura franquista, de trepitjar ja el camí de la propera recuperació de les nostres llibertats nacionals, de la consolidació de la democràcia a tot Espanya, el poble xilè continua patint l'opressió i la repressió de la junta militar que presideix el sangonent Pinochet.

Malgrat el poc temps de què disposava, Daniel Vergara va acollir TREBALL amb molt d'interès i va fer els impossibles per poder parlar amb nosaltres. Havia vingut a Barcelona amb Anselmo Sule, president del Partit Radical de Xile, i se n'anava la mateixa tarda.

LA LLUITA DEL POBLE XILÈ I LA SOLIDARITAT

Daniel Vergara és un home d'una quarantena d'anys, prematurament envellit per quaranta mesos als camps de concentració de Pinochet. El seu esperit, però, resta ferm i quan parla irradia la gran força d'un combatent disposat a continuar la lluita per recobrar la llibertat del poble xilè. Durant tota l'època del govern d'Unidad Popular fou sots-secretari de l'Interior. El tràgic 11 de setembre de 1973, el president Allende li va encarregar que anés al ministeri de Defensa per demanar als qui s'havien alçat contra la legalitat que aturessin els criminals bombardeigs contra la població civil. No li van fer cas i, com era d'esperar, fou detingut. Ell sabia perfectament què li esperava, però no va dubtar ni un moment a complir la perillosa comissió. Fou internat en un camp de concentració, un d'aquells camps de concentració creats amb el propòsit d'eliminar físicament els demòcrates xilens. Alimentació escassa, amuntegament en llocs estrets, ambient insà, sense prou roba per al clima duríssim, sense assistència mèdica, havent de fer treballs forçats. La seva salut es ressent seriosament d'aquells terribles quaranta mesos. Quan li preguntem com va ser que fou alliberat ens respon només això: "El meu alliberament, com el de tots els altres que han aconseguit sortir d'aquell infern, és el producte de la lluita del poble xilè a l'interior i de la solidaritat internacional.

"Si la lluita del poble de Xile és determinant per al recobrament de la llibertat, el gran moviment solidari de tots els pobles del món ens ajuda molt. Vosaltres, malgrat que tenieu prou feina amb la vostra lluita pròpia, no heu oblidat el poble de Xile. Us agraïm molt la vostra solidaritat i estem segurs que continuarà, perquè Xile la necessita. Avui a Barcelona, ahir mateix a Madrid *—es refereix al gran acte a la plaça de toros madrilenya de Vistalegre—,* **hem viscut amb emoció mostres vives d'aquesta solidaritat combatent. Estem segurs que aconseguireu que la delegació espanyola a la propera Assemblea de les Nacions Unides condemni el règim de Pinochet, com a violador dels drets humans, com us heu proposat."**

LA UNITAT AVANÇA

Cal aïllar cada dia més el règim feixista de Xile. Aquest és un objectiu essencial. Quan parlem de les perspectives de la lluita xilena per acabar amb la dictadura, Vergara ens diu que aquesta lluita es fonamenta en la unitat del poble de Xile. Ens explica que Pinochet va perdent progressivament la base social de sosteniment que en un principi va tenir entre alguns sectors.

"Molts, confosos, enganyats *—ens diu—;* **altres moguts per interessos mesquins, que ara veuen que no els ha servit de res i pateixen també les conseqüències d'una situació econòmica desastrosa; altres que foren moguts per l'animadversió contra els partits populars, assenyaladament contra els partits marxistes. Els sectors professionals abonaren el cop feixista i en van ser un element cabdal de sosteniment. Ara van veient la seva equivocació."**

Ens diu que la unitat s'eixampla. Als partits que formaren la Unidad Popular s'hi ha afegit el MIR i, quan li preguntem per l'actitud de la Democràcia Cristiana ens explica que els seus sectors populars s'uneixen a la lluita contra Pinochet.

La descripció del caos econòmic fa feredat. Una proporció increïble de gent sense feina, una inflació desbocada, misèria... ¿On van a parar, doncs, els milions i milions de dòlars dels Estats Units i altres ajuts que Pinochet ha rebut? Vergara ens diu que **"tots aquests diners serveixen únicament per a la repressió". "Ja que parles d'això** *—afegeix—* **cal denunciar enèrgicament que hi ha grups bancaris espanyols que donen oxigen al règim de Pinochet."**

"La unitat de tot el poble xilè és el factor fonamental de la lluita per recobrar la democràcia" (Daniel Vergara, del Partit Comunista de Xile)

EL MONSTRE ES VOL DISFRESSAR

Es lògic que parlem de les demagògiques actituds que ara pren la junta feixista: alliberament d'alguns presos, supressió del fatídic organisme repressor DINA, prometences de fer eleccions... Què hi ha de veritat, què hi ha de disfressa? **"Tot és una disfressa** *—afirma enèrgicament Daniel Vergara—.* **Vosaltres teniu experiències iguals. També la dictadura franquista va fer canvis de façana, també parlava d'eleccions que no ho eren, també es disfressava. Més ben dit, com en el cas de Xile, pretenia disfressar-se. Ja t'he dit que el règim de Pinochet experimenta cada dia un aïllament més gran. Ha de fer alguna cosa per tractar de remuntar-se. Ha promès la "democràcia" més o menys cap a l'any 1990. Què et sembla? Amb unes etapes: Cap a l'any 80 un Parlament que formaria ell. Cap el 85, deixaria que el poble elegís dos terços del Parlament; l'altre terç l'escolliria ell. Però té la barra d'anunciar que l'Exèrcit "controlarà" les eleccions. Imagina't quines eleccions podrien ser, sota l'amenaça armada! Pel que fa a la DINA, no és cert que s'hagi suprimit. No ha fet més que canviar de nom. Ara es diu CNI, però és el mateix: un immens cos repressiu dedicat a perseguir, detenir, torturar, empresonar. El cinisme del règim feixista arriba a extrems de filigrana. Per exemple, el plenipotenciari que envia a l'ONU i que també forma part del grup de treball Ad-Hoc de la Comissió dels Drets Humans, amb seu a Ginebra, és Luís Winter Gualt. Anota aquest nom. Aquest home fou fiscal militar, cap visible de la primera fiscalia naval de Valparaíso, i ha dirigit innombrables processos. És autor de tortures, i això ho ha constatat la Comissió dels Drets Humans per un testimoni personal: Leopoldo Luna, del MAPU, identificà Luís Winter com un dels seus torturadors."**

La constant violació dels drets humans al Xile de Pinochet és provada a bastament. Vergara ens recorda que el senyor Petitit, de Pax Romana, president del col.legi d'advocats de París i encarregat per aquest col.legi i per la Conferència Episcopal i els cardenals de Reims i de París d'informar sobre la repressió a Xile, ha fet un informe, fa cosa d'un mes, que certifica la violació esmentada. Aquest és un tema que podria omplir moltes pàgines i, dissortadament, és un tema que no pertany al passat, ja que les arbitrarietats, les tortures, la repressió continuen.

No ha estat pròpiament una entrevista. Hem parlat amb Vergara una mica ara, després d'una roda de premsa, una mica a l'hora de dinar, enmig de converses generals, i ens ha hagut de deixar per anar a la manifestació de la Diada Nacional de Catalunya, ell i Sule, com a invitats especials. Després, molt poc després, marxaven de Barcelona. Daniel Vergara es plany de no haver-nos pogut dedicar un espai de temps tranquil i amb possibilitat de prendre notes. Ens acomiadem amb una forta abraçada.

ENRIC VIVES

El Congrés de les Trade Unions

Fa molt pocs dies va acabar a Blackpool la conferència anual del Congrés de Sindicats Britànics (els TUC), amb uns resultats certament sorprenents, no tant per la victòria dels qui defensaven la tesi que abonava el projecte governamental de contenció de salaris, que fixa un augment màxim del 10 per cent i una sola puja salarial a l'any, sinó per la importància del resultat de la votació, que dóna set milions i mig de treballadors a favor d'aquesta tesi contra quatre milions en contra (els líders sindicals tenen un vot per cada afiliat al seu sindicat). Aquesta diferència de vots entre els 113 sindicats no era pas previsible abans de la conferència, que s'ha caracteritzat per una rebel·lió cada cop més oberta entre una part important de la jerarquia sindical burocratitzada i vinculada al govern laborista i una base sindical que s'oposa cada cop amb més força a un pacte social que ha beneficiat sobre tot el capital.

El problema de la rebel·lió de la base sindical no es nou, es va fer famós a Anglaterra ja fa uns anys amb les conegudes vagues salvatges —és a dir, les vagues no convocades pels sindicats oficials dominats pels laboristes—, però s'ha aguditzat en uns moments de crisi generalitzada, amb una persistència del fenomen inflacionista com també de l'atur obrer.

Hem vist fa molts pocs anys que la classe obrera anglesa és una de les més combatives d'Europa, amb capacitat per desestabilitzar el govern en un moment de forta lluita sindical.

Els TUC s'enfrontaran ara amb diversos problemes: el primer serà la resposta de la base sindical envers els resultats finals de la conferència de Blackpool; el segon, l'evidència de la falta de representativitat d'amples sectors de la jerarquia sindical que obligarà a reestructurar d'alguna manera el funcionament dels sindicats, i en tercer lloc, la persistència de la crisi portarà cap a un augment de la tensió social que pot provocar que milers de treballadors s'allunyin del pacte social proposat pel govern laborista. Conseqüentment, podem preguntar-nos qui pot capitalitzar aquesta crisi sindical, que en el cas de produir-se veritablement obriria moltes possibilitats a altres forces obreres, marginades fins ara del joc parlamentari anglès. El Partit Comunista de la Gran Bretanya, que posseeix sòlides posicions a nivell sindical, pot jugar un paper important juntament amb sectors claus del laborisme també implantats fortament entre els treballadors. D'aquesta manera hi hauria possibilitats d'impulsar una sortida a la crisi, diferent de la que proposa el govern laborista. Una sortida que, en definitiva, no carregui sobre la classe obrera tot el pes d'aquesta crisi.

YATE
fotocomposición, s. a.

auxiliar de artes gráficas

- fotocomposición
- fotomecánica
- fotograbado
- fotolitos
- impresión

libros - revistas - folletos

IV Congrés TRIBUNA

Classe obrera única?

El IV Congrés del nostre partit anirà envoltat del debat de fons sobre tres grans temes que tenen un abast que ultrapassa el mateix Congrés. En primer lloc: el debat sobre el model revolucionari socialista i les diverses alternatives. ¿Què vol dir exactament revolució de la majoria? ¿Es aquest un model viable i possible dins el món capitalista? ¿Quin és el paper dels pafsos en transició cap al socialisme? En segon lloc: la democratització interna del partit. Hi ha una legítima aspiració, després de quarenta anys de clandestinitat fortament marcats per l'estalinisme, d'assolir alts nivells de democràcia interna al primer congrés on la legalitat. En tercer lloc: el partit com a partit nacional català i tot el que aquesta concepció representa front al nacionalisme radical i front a l'espanyolisme dominant ¿Què significa això teòricament, políticament i orgànicament?

Malgrat ésser temes tan complexos i heterogenis, i malgrat el seu gran abast que no es pot esgotar en un congrés, afecten els aspectes més conjunturals i immediats del nostre partit. El model socialista i el seu debat afecta una o altra concepció del moviment obrer i el seu paper en la consolidació de la democràcia. El fet que s'aconsegueixi un grau o un altre de participació des de la base condicionarà la vivor del partit els propers mesos. La clarificació del nostre projecte nacional afectarà la seva extensió.

Són temes que no poden ésser resolts al Congrés i que haurem de tractar amb encert, conscients de totes les limitacions existents, per extreure'n el màxim profit. Seria un greu error, per exemple, que l'emmarcament incorrecte del debat sobre el socialisme ens aboqués, com a única sortida, a l'enfrontament personalista i a l'ús de qualificatius superficials oxcloents ("socialdemòcrata", "revisionista", "historic", "bunker", etc.) que ens farien perdre el cor de la qüestió i el fil que ens ha de dur los millors conseqüències i lliçons per al nostre partit avui. Igualment seria un error que los aspiracions de democràcia ens portessin falsos democratismes i lluites electoralers entre companys, exagerant el tema dels noms i oblidant el contingut.

Des d'aquesta perspectiva voldria reflexionar sobre una concepció que és a la base del nostre projecte nacional i que jo crec que podrfem millorar substancialment la seva formulació. Em refereixo, com indica el títol d'aquest paper, al concepte de "classe obrera única".

La idea del PSUC com a partit nacional vol expressar la configuració del partit dins una societat nacional, la catalana, respecte a un marc estatal, l'espanyol, i dins un internacionalisme a nivell europeu i mundial . El PSUC és un partit nacional català perquè pretén desenvolupar la millor comprensió de la qüestió nacional catalana, tant en la seva vessant històrica com estructural. La història de la nació catalana i del moviment polftic reivindicatiu no es pot explicar si no és en funció de la lluita de classes i de les diverses fases d'hegemonia social. D'aquí la gran importància de la fundació del PSUC com a partit obrer que fon la reivindicació nacional amb la social. Producte d'aquesta comprensió, i de la seva formulació al nostro projecte polftic, el PSUC està fortament implantat al si de la classe obrera i de los classes populars de Catalunya, i tot defensant i lluitant pol seus interessos, els de la majoria de Catalunya, es pot presentar amb la intuició d'ésser el partit més nacional.

La nostra implantació comporta, evidentment, l'estret i indissoluble lligam entre obrers nascuts a Catalunya i obrers vinguts d'arreu. La lluita de classes dins el marc nacional catala fon progressivament els diversos components de tots els sectors de la classe obrera de Catalunya. El Congrés pot ésser una ocasió esplèndida per fer encara més palesa aquesta concepció nacional, amb tota la seva originalitat, com a gran aportació a la conquesta del socialisme a Catalunya. El PSUC ha estat i continua essent el principal instrument de cohesió de la classe obrera catalana que ha d'encapçalar el procés d'alliberament.

L'alliberament de la societat catalana només és imaginable que en la perspectiva de la consolidació de la democràcia i avenç cap al socialisme a tot l'Estat espanyol. Per això cal clarificar els lligams de la classe, obrera catalana i dels seus partits, per tant, del PSUC, amb la resta de forces revolucionàrias a l'Estat. (Aquest és el tema central de la discussió a l'entorn del concepte de classe obrera única). Igualment cal clarificar els lligams internacionals (internacionals) que, tot reforçant l'internacionalisme proletari, s'explicitin segons els graus d'incidència i relació de los condicions revolucionàrias. Per exemple, en aquest darrer àmbit de consideració, l'internacional, és on s'ha de situar la tasca d'esclarimment sobre la presència internacional del PSUC.

Tot això forma la síntesi de la problemàtica de la nostra concepció de partit nacional català. A cadascun d'aquests àmbits (nacional, estatal i internacional) podrfem analitzar amb detall els problemes específics que hem de resoldre. Però el concepte de "classe obrera única" incideix a tots tres i afecta a la concepció nacional d'una forma global.

Al projecte de Programa es parla diverses vegades de "classe obrera única". (En concret a les pàgines 1 i 2, 32 a 34, i 56). S'utilitza aquesta expressió per afirmar la unicitat de la classe obrera de tot l'Estat espanyol la qual es diu que forma un tot únic. Aquesta concepció és massa tancada i, jo diria, defensiva, i es contradiu amb les nostres formulacions nacionals. El valor polftic de la mateixa hom el situa en la necessitat de mantenir la màxima cohesió revolucionària de les forces obreres a l'Estat espanyol per evitar que els nacionalismes "petit burgesos" divideixin la classe obrera en el seu combat únic a l'Estat. Per això crec que és una concepció massa tancada i defensiva.

El problema principal és que hi ha una contradicció teòrica i polftica entre aquesta idea i la concepció nacional del PSUC. Dic teòrica i polftica sabedor que són indesllligables i que només a efectes d'anàlisi los podrem separar, ben conscients que una contradicció teòrica ens aboca a un error polftic. En breus paraules, la principal objecció es pot formular aixf: Si hi ha una classe obrera única a l'Estat espanyol, i si la qüestió nacional és quelcom més que una qüestió tàctica, ¿on es situa la classe obrera única espanyola dins el marc nacional català? ¿o és que potser queda fora del mateix i influeix en la lluita polftica precisament des d'un mal entès internacionalisme?

Algú dirà que primer ens haurfem de posar d'acord sobre què vol dir avui "classe obrera". Jo crec que per poder centrar la qüestió hem de situar-nos al bell mig del debat sobre la qüestió nacional i buscar el lligam de les diverses classes amb el projecte nacional. Aixf, si entenem que el fer nacional defineix el marc dins el qual es produeix la lluita de classes, i la classe obrera és la principal protagonista d'aquella lluita de classes (en un marc nacional), ens haurem de demanar quines són les especificitats nacionals de la classe obrera. De la mateixa forma que la burgesia catalana té una caracterització específica en tant que burgesia nacional, la classe obrera catalana, factor estructural de base de la societat catalana i agent bàsic per la seva alliberació, té també la seva especificitat. Aquesta especificitat la podem explicar pel procés històric de formació del capitalisme a Catalunya i per la interdependència de tots els factors que configuren Catalunya avui, entre ells, un de molt important als darrers temps, la immigració.

El que succeeix és que hom confon la necessària unitat de lluita per conquerir la democràcia i el socialisme a l'Estat espanyol amb la unitat històrica i estructural de la classe obrera. Justament la millor forma de reforçar la unitat de lluita i combat de les diverses classes obreres és el reconeixement de la seva diversitat nacional i la cohesió de les mateixes en un sol combat però des de la perspectiva de l'especificitat de cadascuna d'elles. Si no, aconseguirem una unitat esterilitzadora. Aixf per exemple, Comissions Obreres va entendre que s'havia de crear la CONC a Catalunya com a resposta orgànica al problema. La resposta real, més o menys profunda, ha de venir del respecte concret a aquella especificitat.

La unitat de lluita per la democràcia i el socialisme és una component essencial del nostro programa i aixf formulada evitem los abstractos declaracions d'internacionalisme proletari i los posicions nacionalistes d'aillament onsoms que respectem l'especificitat catalana de la nostra classe obrera (la respectem com a únic camf vàlid por evitar l'error polftic). La classe obrera és unica a nivell mundial quan considerem la contradicció genèrica entre capitalistos i obrers i alhora modelitzem sobre el procés revolucionari malgrat que aquest ha seguit i seguelx camins tan diferents arreu del món. La classe obrera és única a nivell estatal quan considerem la contradicció genèrica entre burgesia, principal beneficiària de l'aparell de l'Estat, i els obrers, principals explotats. Aquella unicitat es concreta, a nivell estatal, quan parlem del combat històric per l'emancipació. Però fins i tot per entendre aquest únic combat i els seus diversos components no ens queda altre remei que partir de la diversitat estructural. Per exemple, sols aixf podem explicar el combat obrer a finals del XIX a l'Estat espanyol i el tipus d'associació sindical a Catalunya, on la industrialització ja feia més de 100 anys que havia començat.

L'error teòric de la idea de "classe obrera única" ens mena a un error polftic sobre la qüestió nacional i a unes respostes orgàniques por dares i insuficients. En fer l'afirmació sobre la unicitat de la classe obrera espanyola convertim la qüestió nacional en una qüestió tàctica. Aquesta només ens pot interessar en tant i en quant ajuda a avançar el projecte de la classe obrera per guanyar un combat determinat o per guanyar les eleccions, per exemple. Per tota la resta, dient que la classe obrera és única, es situa fora del marc nacional. Aleshores és quan podem no entendre el paper de la classe obrera catalana en la reivindicació de la Generalitat més enllà deis seus aspectes democràtics formais. Aleshores és quan podem no entendre el gran ús a fer del procés federal, encapçalat per la classe obrera, en l'avenç cap al socialisme. Aleshores és quan podem no entendre la necessitat que la classe obrera, definida com a classe obrera única espanyola, es converteixi en classe nacional catalana i aglutini amb la seva lluita polftica i ideològica tots aquells altres sectors de la societat per tal de realitzar el model de revolució de la majoria. Fins i tot és quan podem no entendre la projecció que a escala estatal pot tenir aquest combat nacional menat per la classe obrera.

Per últim, si ens autotitulem partit de la classe obrera, i resulta que aquesta és "única" a nivell d'Estat, caldria conseqüentment construir un sol i "únic" partit comunista a nivell d'Estat. Però aquesta és una altra temàtica que considero mereix ésser tractada a part, en un proper article, en el qual caldrà tenir en compte elements tan diversos com són el principi leninista d'un Estat, un partit, però també el reconeixement que la III Internacional va fer del PSUC com a secció catalana a escala internacional.

RAFAEL RIBO

Recuperem la nostra història

DOCUMENTS 1931-1939

Es troba a la venda el primer volum enquadernat dels fascicles 1 a 9 DE LA PROCLAMACIÓ DE LA REPÚBLICA AL FRONT POPULAR (1931-1936)

Cada tema és il·lustrat profusament i presentat per un protagonista d'aquells fets (com Josep Tarradellas, J. Andreu i Abelló) o per un especialista (Anna A. Sallés, A. Balcells, J.A. González Casanova, A. Manent, B. de Riquer, J. Rodés)

De venda a totes les llibreries.
la gaia ciència - edicions 62

Què hi trobareu a la Festa de Treball:

	Hora	Escenari 1	Escenari 2	Cinema i Auditori
Dissabte	17	Pi de la Serra		
	17,30	Ramon Muntaner		"Octubre"
	17,50	Celdoni Fonoll		
	18		Borne	
	18,20		Oskorri	
	18,35	Pere Canal	Pep Llop	
	18,45	Victorí	Pablo Guerrero	
	19			Carles Santos
	19,10	Luís Cilia (Portugal)	Marina Rosell	
	19,30		Ramon Andrés	Duo Internacional de Guitarra
	19,45		Xavier Ribalta	
	19,55	Labordeta	Joaquim Sagués	
	20		Benedicto	Grup Instrumental Català
	20,30		Morente	François Rabbath
	21		Ovidi Montllor	"El Corazón de Corvalán"
	22,30	Ball-Revetlla: Companyia Elèctrica Dharma, Oriol Tramvia, Big-Band del Sindicat Musical de Catalunya, La Trinca, Núria Feliu		"El Espíritu de la Colmena"
	0,30			"Frankenstein"
Diumenge	10.00			"Tarzán"
	10,30	Titelles Txulapis		
	11,30	U de Cuc		"Río Lobo"
	12,00	Sardanes "Cobla la Principal de Terrassa"		
	13,00	C A	S T E L L E	R S
	13,10			"Cartells de la República"
	16,15	Luís Pastor		"El Feixisme Quotidià"
	16,30		Julia León	
	16,40	Gòtic		
	16,50	Coses	Joan Isaac	
	17,05		Toti Soler	
	17,20		Víctor Manuel	
	17,30	Quintín Cabrera		"Eleccions 77"
	18,00	M	Í T I	G
	18,30			Anna Ricci
	18,40	Sisa	La Bullonera	
	19,00	Miro Casabella		Trio Bartok
	19,15		Lluís Miquel i els 4Z	
	19,30	Mikel Laboa	José Menese	Barbara Hela
	20,00	M. del Mar Bonet	Jordi Sabatés	Quartet Numen
	20,10		François Rabbath	
	20,30	Alan Stivell		"Casablanca"
	22,00			"King-Kong"

DEBATS

DISSABTE a les 18h. LA HISTORIA DE TREBALL. A càrrec dels qui van fer TREBALL durant la dictadura.

DIUMENGE. 11h. LA NOVA PREMSA COMUNISTA. A càrrec de les redaccions de TREBALL, NOUS HORITZONS, MUNDO OBRERO i NUESTRA BANDERA.

Hi haurà també debats culturals i polítics (a cura del Comitè Central) que s'anunciaran oportunament. Tots aquests col.loquis tindran lloc a les grades instal.lades a tal efecte en la part central del recinte on estarà situada l'exposició retrospectiva de TREBALL.

JOVENTUT COMUNISTA

L'estand estarà situat sota la gran senyera que presidirà la Festa. Serà un espai obert a tota la joventut i hi haurà també un escenari que animarà el recinte, amb cançons, ball, etcètera. Hi haurà també audicions de sardanes i una brigada muralista pintarà un gran plafó. L'estand de la JCC serà també una fira amb atraccions, rifes. . . La revista JOVENT explicarà a la seva clientela qüestions relacionades amb la premsa juvenil de la clandestinitat i acceptarà tota mena de suggeriments. Hi haurà col.loquis i debats. Es comptarà amb la presència del diputat del PSUC Josep Maria Riera, Secretari General de la JCC i amb la d'Antonio Leal, diputat i dirigent de la Unidad Popular xilena durant el govern de Salvador Allende. Santiago Carrillo ha promès la seva assistència a l'estand per dialogar amb els joves.

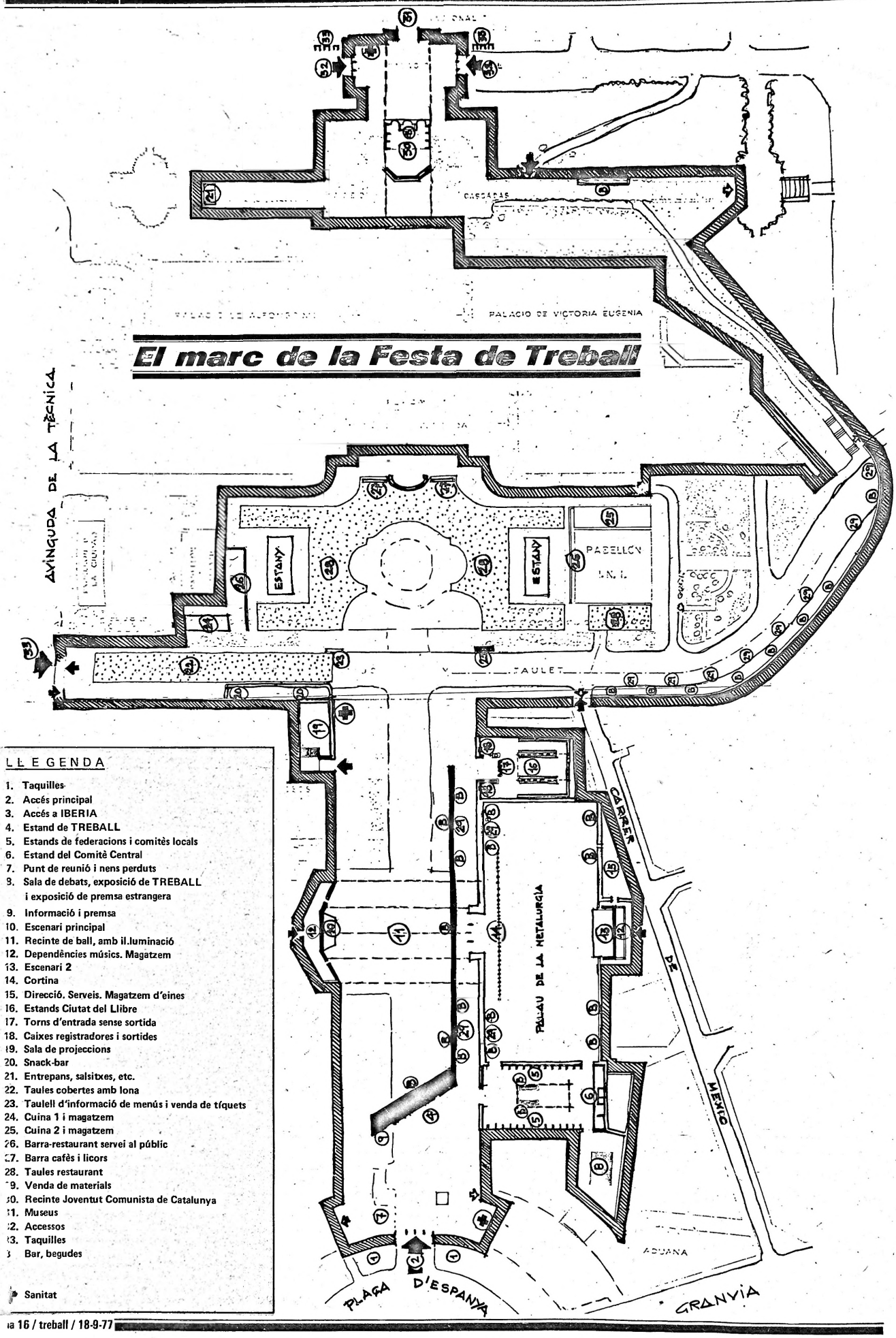

El marc de la Festa de Treball

LLEGENDA

1. Taquilles
2. Accés principal
3. Accés a IBERIA
4. Estand de TREBALL
5. Estands de federacions i comitès locals
6. Estand del Comitè Central
7. Punt de reunió i nens perduts
8. Sala de debats, exposició de TREBALL i exposició de premsa estrangera
9. Informació i premsa
10. Escenari principal
11. Recinte de ball, amb il.luminació
12. Dependències músics. Magatzem
13. Escenari 2
14. Cortina
15. Direcció. Serveis. Magatzem d'eines
16. Estands Ciutat del Llibre
17. Torns d'entrada sense sortida
18. Caixes registradores i sortides
19. Sala de projeccions
20. Snack-bar
21. Entrepans, salsitxes, etc.
22. Taules cobertes amb lona
23. Taulell d'informació de menús i venda de tíquets
24. Cuina 1 i magatzem
25. Cuina 2 i magatzem
26. Barra-restaurant servei al públic
27. Barra cafès i licors
28. Taules restaurant
29. Venda de materials
30. Recinte Joventut Comunista de Catalunya
31. Museus
32. Accessos
33. Taquilles
34. Bar, begudes

Sanitat

especial festa

La Festa de treball

MONTJUÏC 17-18 Setembre 1977

treball

DISCURS DEL CAMARADA STALIN EN EL XIX CONGRES DEL PARTIT COMUNISTA (b) DE LA U.R.S.S.

treball

ORGAN CENTRAL DEL P.S.U. DE CATALUNYA

PRIMER DE MAIG PER LA DEMOCRACIA, PER LA PAU I LA INDEPENDENCIA D'ESPANYA

treball

Declaració del C.E. del PSU de Catalunya

LA JORNADA DE RECONCILIACIO NACIONAL HA OBERT AMPLES PERSPECTIVES A LA LLUITA PER LA LLIBERTAT

treball

UN CONGRÉS HISTÒRIC

treball

Impulsem la lluita de la classe o

La Festa

Les festes populars tenen sempre un rerafons mitològic, que n'explica l'encís i el caire alhora misteriós i engrescador. També, en això, la festa de TREBALL compta amb molts dels atributs d'una festa popular, ja que ve a ser la festa de tots els qui, des d'angles ben diferents, van patir la negror de la llarga nit franquista. Negror que molts voldrien ara metafòrica, i que no ho fou gens —ai, la memòria!—, sinó, més aviat, d'una brutalitat salvatge... Llarga nit que ens ha convertit, a tots una mica, en éssers porucs, a la defensiva, recelosos, pocs avesats a la gresca, d'expansions controlades i amb la pell tibant, de violí. La festa de TREBALL serà, per això mateix, la celebració d'un nou "tornarem a vèncer", després d'anys i panys de sofriments difícils de bandejar o d'oblidar.

Enguany, celebrar TREBALL, és com celebrar un ritu de recuperació, de reconciliació. Ens reconciliem, en definitiva, amb un temps i un espai, amb una història, que ens corresponen. Celebrar TREBALL és molt més, per a nosaltres, que *el gest de rehabilitar Puig i Pidemunt, a qui la ciutadania d'aquest país, més enllà d'opcions polítiques i d'ideologies, deu un lloc d'honor*, ha de comptar entre els seus ciutadans il.lustres, ha d'honorar, perquè els pobles tenen l'hàbit d'honorar els seus homes heroics i il.lustres, màrtirs sovint de les conxorxes assassines dels poders constituïts que no saberen assimilar-los.

Hi ha dues raons més per invitar tots els ciutadans de Catalunya a celebrar amb nosaltres la festa de TREBALL: la fidelitat catalana i obrera del nostre òrgan.

La constància de TREBALL, esperançat contra tota esperança, en fer ús del català, quan tants i tants sectors de la vida social catalana s'havien sotmès al dictat dels vencedors i havien renegat de la seva pròpia llengua, quan el català era la fita de l'intent més sistemàtic de genocidi cultural d'aquest segle, és ara, a l'hora de fer festa, la penyora d'una fidelitat indestructible, davant dels qui van escollir o bé el silenci "prudent" o bé la traició més descarada.

D'altra banda, la connexió de TREBALL amb la lluita dels treballadors de Catalunya, quan la premsa silenciava, emmordassada i còmplice, els intents sobrehumans del moviment obrer recuperat, contra l'odi de classe més obscur, més fred i sistemàtic, ens ha permès d'estrènyer els llaços amb el nostre passat, fer justícia als veritables capdavanters de la lluita per recuperar les llibertats catalanes.

La festa de TREBALL no és, per tant, una celebració íntima per als iniciats, sinó la festa de tots els ciutadans de Catalunya, sovint ciutadans anònims, veritables defensors d'una aspiració popular: la reconquesta d'unes llibertats injustament condemnades.

Apunts per a una història de Treball

Una premsa al s

"TREBALL pot enorgullir-se avui, des de l'alçada dels seus 384 números, de ser un dels pocs —per no dir l'únic— òrgan de la premsa democràtica en llengua catalana que s'ha vingut editant regularment durant els anys de la dictadura. Quan s'escrigui la història de la lluita clandestina d'aquests anys, plena de vicissituds increïbles, es podran mesurar els esforços i sacrificis d'un grapat d'homes abnegats, decidits costés el que costés a mantenir viva l'esperança del poble i a forjar els primers instruments de la seva organització democràtica i revolucionària."

Editorial del núm. 384 de TREBALL (febrer de 1974) amb motiu del 25 aniversari de l'afusellament de Joaquim Puig i Pidemunt.

El dia 21 de juliol de 1936, dos dies abans que les sigles PSU de Catalunya sortissin oficialment a la llum, es publicà TREBALL, "diari dels treballadors de la ciutat i del camp". El nou diari va ser dirigit per Pere Ardiaca, editant un total de 773 nùmeros que constituïren la seva primera època, en l'exemplar 140 de la qual assolí a la seva capçalera la definició d' "òrgan central del Partit Socialista Unificat de Catalunya". En aquest període, en el qual el diari era legal, s'edità a l'impremta "El Matí", que tenia la redacció al número 38 del Passeig de Gràcia. El 25 de gener de 1939, un dia abans que les tropes franquistes, comandades pel general Yagüe, entressin a Barcelona, sortia al carrer l'últim TREBALL d'aquesta "primera època".

L'any següent, a la presó Model de Barcelona, Josep Solé i Barberà edita un opuscle amb la capçalera TREBALL, però no es pot parlar d'una precisa "segona època" —pel que fa a una certa regularitat en la sortida i la distribució— fins el gener del 44. El responsable d'aquest primer número de la clandestinitat fou Josep Serradell, conegut llavors pel seu nom de guerra i signatura a la premsa exterior del partit ("Lluita", òrgan editat a París) com "Josep Roman". Els encarregats de la distribució d'aquest exemplar caigueren i Serradell hagué de cremar l'edició. Fins l'any 46, en què es va fer càrrec de TREBALL Joaquim Puig i Pidemunt, el logotipus TREBALL es veia esporàdicament, sense una periodicitat regular, en fulls impresos a multicopista manual.

JOAQUIM PUIG I PIDEMUNT. Sota la seva direcció i amb la col.laboració de la seva dona, Margarida, TREBALL surt quinzenalment i amb quatre pàgines. El Grup de Recerques d'Informació publicà al diari "Avui" que Puig i Pidemunt imprimia el TREBALL en una màquina plana, que tenia instal.lada a casa seva, al carrer d'Aribau, prop de la plaça de la Universitat. Testimonis directes asseguraren, però, a l'actual director de la publicació, que TREBALL, en l'època de Puig i Pidemunt, s'edità en una impremta comercial del Poble Sec. La font informadora fou el propi impressor. Amb aquesta dada, tampoc no descartem que alguns números sí que s'haguessin fet al domicili de Puig i Pidemunt. La distribució a Barcelona i comarques la feien dues dones, dissimulant els exemplars en cistells aparentment plens de verdura, a part de la distribució que feia el propi partit a través de les reunions orgàniques.

Catorze mesos després es produeix la "caiguda dels 80" i també rep l'aparell. El procés contra els 80 es va muntar sobre l'acusació de voladura del polvorí d'Alcalà d'Henares, esdevinguda l'agost del 1947, i va arrencar una de les importants campanyes internacionals de solidaritat. Era un procés contra la resistència antifranquista. El president interí de la República, senyor Martínez Barrio, i el cap del govern a l'exili, Àlvaro de Albornoz, es dirigiren a Joan Comorera en escrits de solidaritat i van fer gestions per intentar evitar que es consumessin les sentències de mort dictades pel consell de guerra celebrat a Barcelona.

Uns mesos després de la vista, i coincidint amb l'atemptat ferroviari de Móra La Nova, amplament divulgat per la premsa amb editorials demanant "justicia" contra els "enemics internacionals", el 17 de febrer de 1949 eren afusellats al Camp de la Bóta Àngel Carrero, Pere Valverde, Numen Mestres i Joaquim Puig i Pidemunt. A les sis del matí, dos-cents guàrdies civils els tragueren de la Model i tres quarts d'hora després el piquet els executava vora mar. La crònica de "Lluita" del 20 d'abril següent, parla que els executants no van voler donar-los el tret de gràcia, allargassant una agonia sobre la sorra que finalitzaren a punta de baioneta sobre els cadàvers. Els afusellats havien demostrat fins el darrer moment un comportament i una enteresa exemplars. Després d'aquest cop, i de posteriors accions policíaques, el Comisario Polo, cap de la Brigada Político-Social, va declarar a la premsa estrangera: En Catalunya hemos acabado con el PSU. Se acabaron los comunistas para siempre.

LÓPEZ RAIMUNDO. A principis del 48, TREBALL torna a sortir, altra vegada tirat a ciclostil i amb periodicitat mensual. Els encarregats de fer-lo eren Reventós, Ara i Hidalgo, essent llavors responsable a l'interior Gregori López Raimundo. En aquest lapsus de tres anys, TREBALL es va fer al passatge Domingo.

Arran de la vaga dels tranvies de Barcelona, l'any 1951, el PSUC rep un nou cop important, que portarà López Raimundo als calabossos de la Jefatura de Via Laietana, torturat durant molts dies abans de dur-lo a la presó. Va ser durant aquest període que va sortir el TREBALL número 100 de la "segona època": el 15 de desembre del 1949. Dedicava la portada a Joaquim Puig i Pidemunt sota el següent titular: En aparèixer el cent número de TREBALL retem homenatge a Joaquim Puig i Pidemunt,

treball

UN CRIM CONTRA ELS POBLES D'ESPANYA

OPOSICIO A LES SANCIONS I EXPEDIENTS

treball

LA GRAN JORNADA DEL PRIMER DE MAIG

EL COMBAT DE JUSTO LOPEZ CONTINUA

COMUNICAT DE LA REUNIO GENERAL DE COMPANYONS OBRERS

VERS UNA ACCIO GENERAL DELS TREBALLADORS DE TOT EL PAIS

treball

IMPORTANT REUNIO DE LES COMMISSIONS OBRERES DE CATALUNYA

DE PUNTA

treball

LA CLASSE OBRERA A L'OFENSIVA

LLUITES OBRERES

treball

S'HA ACABAT LA VAGA D'ASTURIES PERO NO LES SEVES REPERCUSSIONS

treball

PER TRENCAR AMB L'IMMOBILISME

PER PRIMERA VEGADA EN 35 ANYS DE FRANQUISME

ervei del poble

responsable, durant llarg temps, dels nostre periòdic, vilment assassinat pels bandits falangistes. Amb aquest motiu, Josep Moix escrivia a "Lluita" (11 de gener de 1950): Publicar amb regularitat continuada, durant mesos i mesos, un periòdic clandestí significa vèncer tots els dies innombrables dificultats i enormes perills. Això pel que fa referència solament a les qüestions tècniques i materials de l'edició i distribució, però, l'èxit d'haver assolit publicar una centena de TREBALL adquireix molta més importància considerant-ho políticament. És un magnífic resultat del treball polític del nostre Partit a l'interior del nostre país. En el mateix número, "Josep Roman" valorava la importància política de TREBALL per a un partit que es movia en la clandestinitat: la millor i única forma d'assegurar que les nostres organitzacions responguin a una sola orientació política, centralitzada en la direcció del Partit.

A partir de la caiguda del 1951, TREBALL s'editarà durant dinou anys a França, encarregant-se de l'òrgan Josep Maria Cendrós i Leonor Bornao ("Teresa Bonet"), avui membre del Comitè Executiu del PSUC i del Partit Comunista d'Espanya. En aquest període, TREBALL reduirà el format, per las dificultats tècniques que suposava passar-lo a l'interior. Som en el temps en què les maletes de doble fons amb un nombre reduït de TREBALLS a dintre, per tal de no despertar sospites pel pes, els passaports falsos o arreglats, estan a l'ordre del dia. El film d'Alain Resnais "La guerre est finie", de recent projecció a les pantalles barcelonines, es volia fer ressó de la problemàtica d'aquesta situació.

Posteriorment, només s'introduïren els clixés electrònics, i es feia a l'interior una reedició a ciclostil. Una volta assegurada una xarxa d'organitzacions que poguessin reproduir els clixés, TREBALL muntará l'aparell de distribució que garantiria la presència de l'òrgan amb regularitat als diferents punts de Catalunya. I aquest ha estat un aspecte capital en la història de l'òrgan central del PSU. Antoni Gutiérrez ("Bernardo"), mort a principis del 70, fou un dels iniciadors del repartiment.

N. Figuerola ("Víctor"), Joan Sala, "Xavier", Leal, Carles Perramon i Francesc Graells, entre d'altres, se'n feren càrrec, uns ja llavors i altres posteriorment i encara avui continuen endegant aquestes tasques ja que el Partit opina que, malgrat la sortida de TREBALL als quioscos, la distribució i venda militant és un capítol important perquè els comunistes es facin conèixer i tinguin al seu abast el periòdic per a tothom que els el demani.

TREBALL ALTRE COP A CATALUNYA. El gener de l'any 1972, TREBALL torna a fer-se íntegrament a Catalunya sota la direcció de Joaquim Sempere, llicenciat en Filosofia i Lletres, que ja havia estat vinculat al TREBALL que es feia a París i que llavors era conegut per la seva signatura "Ernest Martí". Amb l'arribada a l'interior, torna a engrandir-se el format, passant al 22x32, que era la grandària que va tenir fins al primer número en tabloide (l'actual), editat el 4 d'abril de 1977, si bé anteriorment a aquesta data s'havia fet algun número extraordinari en aquesta mida, com el del darrer dia de desembre de l'any 76, amb motiu de la detenció de Santiago Carrillo.

En un primer moment, la redacció de TREBALL d'aquesta nova època era pràcticament formada per membres del Comitè Executiu. Es va introduir una certa divisió de tasques en funció de les diferents responsabilitats. Així, Cipriano Garcia fou encarregat de moviment obrer, tasca que més tard va anar a parar a Isidor Boix ("Ignasi Bruguera") per sobrecàrrega de feina del primer, etcètera. En aquell període, l'única persona de la redacció no pertanyent al Comité Executiu era Enric Vives ("Pere"), avui cap de redacció de TREBALL.

La primera redacció de TREBALL —abans les reunions es feien, naturalment, en pisos de militants— va ser a Sant Andreu, al carrer de La Orden, del qual els veïns en rescataren posteriorment el nom original, que ara torna a tenir, d'Ignasi Iglésias. Aquesta redacció començà a funcionar el juny del 73 i acabà el setembre del 76, que va anar a parar al carrer de Montseny, a la barriada de Gràcia. A finals del 75, el cos redaccional de TREBALL rebia els primers professionals del periodisme després de molts anys: Ignasi Riera, editor, col·laborador de diferents publicacions i membre del Comitè del Baix Llobregat; Joan Sanjuan, del Comitè Central, que ja havia fet un butlletí clandestí al Vallès Oriental, "Llibertat", òrgan del Comitè Comarcal; Pere Ignasi Fages, cap de l'oficina de premsa del PSUC al seu retorn de l'exili i llavors corresponsal de "Mundo Obrero" a Catalunya; Andreu Claret, que ja havia fet premsa clandestina en l' "Agència Popular Informativa" ("API"), que editava regularment butlletins de contrainformació, l'economista i assessor laboral Antoni Lucchetti i Antoni Batista, darrera incorporació de l'època clandestina, també procedent de la premsa "il·legal", que llençà i va dirigir conjuntament amb Rafael Macau l' "Universitat-Nova Època" durant els seus dos primers anys de vida.

En aquell período, doncs —estiu del 76—, la redacció de TREBALL estava integrada per Joaquim Sempere, Enric Vives, Joan Sanjoan, Pere Ignasi Fages, Ignasi Riera, Antoni Lucchetti, Andreu Claret, Antoni Batista i membres del Comitè Executiu del qual Gregori López Raimundo, Miquel Núñez, Antoni Gutiérrez, Gabriel Arrom ("Gaspar Aribau"), Pere Ardiaca i Josep Maria Clariana eren els que hi acudien més regularment. La confecció i el muntatge el feien, com avui, Jaume Ribé, Josefina Vives, Pere Martínez i Rosa Maria Codina.

TREBALL s'ha imprès a diversos llocs: en un pis de Barcelona, en un xalet de Les Fonts de Terrassa, darrerament a Ripollet i al carrer Marí de Barcelona. Els impressors n'han estat Rafael de Juan ("Lluís") i la seva companya Adela i els germans Isabel i Ramon Domènec. TREBALL arribà a ser una de les publicacions clandesti-

(passa a la pàgina següent)

L'aparició de Treball

Ja s'ha explicat en força textos que l'alçament feixista de juliol del 1936 va precipitar, però no determinar, la formació del Partit Socialista Unificat de Catalunya. Aquesta afirmació val també pel que fa a l'aparició del diari TREBALL el 21 del mateix mes, dos dies després de la sublevació i dos dies abans d'anunciar-se la constitució del PSUC.

En fer-se pública la declaració existia ja l'acord de realitzar a finals d'agost el Congrés de fusió i de fer sortir, a partir del dia 1 del mateix mes, un diari que, al mateix temps que en fos tribuna, s'encarregués d'orientar-lo ideològicament. Ja era també un acord que el diari portaria el títol de TREBALL. La proposta del títol, presentada fonamentalment pels companys de la Unió Socialista de Catalunya, pot tenir la seva arrel en el periòdic que, precisament amb el títol de "Treball", publicava a Valls l'organització local de l'esmentat partit.

Pel juny es va fer pública la declaració del Comitè d'Enllaç, signada per Comorera, Vidiella Valdés i Cussó, en la qual es comunicava la decisió dels quatre partits d'unificar-se sobre la base dels principis de la Internacional Comunista. La declaració era el resultat d'una intensa, llarga i fecunda discussió, no sols en el Comitè d'Enllaç, ans també al si dels quatre partits, moltes organitzacions locals dels quals anaven unificant-se per endavant.

Com un primer pas en aquesta direcció també es va decidir la fusió dels setmanaris que llavors publicaven com a òrgans centrals propis la Unió Socialista de Catalunya i el Partit Comunista de Catalunya, respectivament "Justícia Social" i "Octubre". Amb els dos títols a la capçalera i com a òrgan del Comitè d'Enllaç, el nou setmanari va començar a sortir a primers de juliol i, si no m'enganyo, només en van sortir dos números. La sublevació va fer que, sense esperar l'1 d'agost, TREBALL diari substituís el setmanari el dia 21 de juliol.

No va caler discutir el títol ni la seva orientació. Això havia estat previst. Però, en comptes de la preparació del Congrés de fusió, la tasca del diari havia d'ésser molt més dura i complexa: dur la veu del partit tot just creat a les masses en unes condicions de guerra civil i en què la ideologia comunista no havia penetrat encara més que en escassos sectors de la societat.

Després de constituir-se, el 23 de juliol, el Partit Socialista Unificat de Catalunya, TREBALL, que va sortir de primer com a diari dels treballadors de la ciutat i del camp, va convertir-se resoludament en òrgan del Partit i es va confeccionar el nou títol amb la inclusió de la falç i el martell.

A partir de llavors, en la guerra, en la clandestinitat i en la legalitat de la democràcia que encara cal acabar de conquerir i consolidar, TREBALL està estretament unit a la història del Partit i de la seva lluita per la llibertat i el socialisme.

PERE ARDIACA

A PORTA DE BARCELONA

treball

UN PONTER DE MAIG DE COMBAT

treball

VICTORIA OBRERA

NOVES POSSIBILITATS NOVES EXIGENCIES

L'EXPERIENCIA DIARIA DEL OSTELL DE LA COMPRA

DEMANEM PA I ENS CONTESTEN AMB BALES!

UN NOU CRIM DEL FRANQUISME QUE DESPERTA LA INDIGNACIÓ DEL POBLE

treball

REPLIQUEM AMB ENERGIA AL NOU CRIM DICTATORIAL DE SANT ADRIA DEL BESOS

CONTRA ELS AUGMENTS DE PREUS

Estendre i elevar la lluita obrera

EDITORIAL

treball

Assemblea de Catalunya

CAP A UNA DESCENTRALITZACIÓ

treball EXTRA

Organ central del Partit Socialista Unificat de Catalunya

EL DICTADOR HA MORT

No al continuisme de Juan Carlos

Imposem l'amnistia i la llibertat!

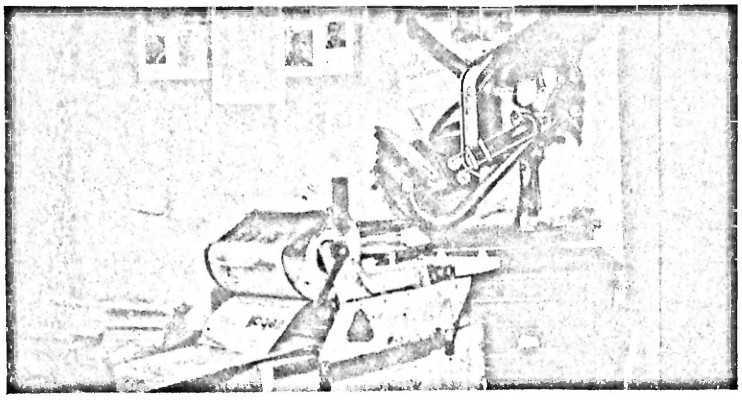

Una premsa al servei del poble

(ve de la pàgina anterior)

nes més ben escrites, segons feren arribar a la redacció de TREBALL diferents experts en la matèria. Destacant la correcció del català, la qual cosa es deu definitivament als coneixements i experiència d'Enric Vives.

La tardor del 1976 es fa càrrec de la direcció de TREBALL el periodista Joan Busquet i Duran, membre del Comitè Central i antic responsable del Comitè de Terrassa. La darrera repressió que protagonitzaren les exèquies del règim contra TREBALL, recaigué en Joan Busquet, a qui el Ministeri d'Informació i Turisme obrí expedient, amb possible pena de privació de l'exercici professional, pocs dies després que TREBALL es presentés públicament als mitjans informatius de Barcelona, a final del 1976.

En aquest darrer període TREBALL arribà als 19.000 exemplars i al 80 % de cobraments, s'incrementà la redacció, es passà al local actual —antiga seu del Comitè Executiu, a les portes del qual va caure Gregori López Raimundo, el mes d'octubre del 1976—, s'adoptà el format tabloide —d'abril de 1977— s'edità amb dipòsit legal a nom del propi Busquet. A partir del 13 de juny d'enguany, TREBALL comença a imprimir-se a "Ingemesa", empresa editora del grup "Mundo" tot i que TREBALL seguia sense haver aconseguit la inscripció en el Registre d'Empreses Periodístiques ni tenia tampoc el permís d'edició del MIT —només tenia el dipòsit legal a nom de Joan Busquet i el registre del nom, que fou una de les primeres *coses que feu López Raimundo un cop legalitzada la seva situació*—. *És a dir*, TREBALL seguia sent "il·legal".

El darrer punt de la història de TREBALL és la sol·licitut d'inscripció al Ministeri i al Registre d'Empreses Periodístiques, gairebé després de quaranta anys en què la il·legalitat no va impedir que s'edités, clandestinament: prop de 500 números impresos en aquests anys, en llengua catalana, rubriquen la història de l'únic periòdic que ha mantingut dempeus la seva capçalera durant el dilatat període de la dictadura del general Franco.

VALORACIÓ HISTÒRICA. Començar a valorar políticament la història de TREBALL vol dir, abans que res, assumir les limitacions que ha comportat de cara a poder desenvolupar prou bé el paper que li pertoca el fet de ser un periòdic clandestí i, en aquestes condicions, ser el portaveu oficial d'un partit polític. Aquestes limitacions tenen dues traduccions pràctiques. D'una banda, un receptor minso. De l'altra, la necessitat històrica d'hipotecar possibles formes i varietat de continguts per deixar lloc i tinta a allò era prioritari: expressar l'opinió del partit en els temes fonamentals de moviment obrer, moviment popular i vida interna, per mantenir constantment en tensió una organització brutalment perseguida.

Al costat d'això, una sèrie de factors que fan que el balanç sigui netament positiu, i això no és una opinió partidista ni una manipulació històrica. El que ha estat TREBALL, potser la seva sola presència i perseverància, ho confirmen. D'altra banda, veus totalment alienes al PSUC i fins i tot al marc més ample de la ideologia que l'inspira, s'han manifestat en aquests termes. Josep Faulí i Olivella, primer director del primer diari legalment editat en català després de la caiguda de Catalunya, es manifestè així sobre el paper del TREBALL en català durant la dictadura: Jo crec que el primer que cal resaltar aquí és una fidelitat als orígens. El PSUC va néixer amb aquesta voluntat i s'ha mantingut fidel a aquesta voluntat. Aleshores, si incidia i treballava a la societat catalana, en estricta sindèresi, havia de continuar publicant el seu òrgan en català. També és veritat que potser d'altres no ho han fet i tenien la mateixa obligació de fer-ho. Em sembla que el pes important és subratllar que ells sí s'han mantingut fidels a les seves idees constituents. I això em sembla que és digne d'elogi. (Entrevista a Josep Faulí en el llibre que "Editorial Avance" edità amb motiu del 40 aniversari de la fundació del PSUC).

Un cop constatada l'extraordinària importància del fet que TREBALL sortís en llengua catalana, en la "maltractada llengua", la victòria política que ja només això representava davant de la invasió i imposició de l'idioma del imperio, enumerarem cinc trets fonamentals sobre el que ha significat TREBALL, per als comunistes i per al poble de Catalunya, el receptor fidel i el receptor que TREBALL vol guanyar-se a pols, respectivament.

- Testimoni de la presència política del PSUC en els anys de la dictadura franquista.
- Compromís amb la classe obrera i les capes populars. TREBALL recoilí, sintetitzà i valorà tot allò que afectava aquestes classes i que silenciava una premsa legal amortallada pel poder. Això vol dir que TREBALL ha estat, doncs, un instrument de lluita per a la democràcia.
- Expressió de la posició política del Comitè Central del PSUC. En ser-ne l'òrgan, TREBALL ha estat reflex de l'anàlisi del Partit i vehicle d'orientació dels militants.
- Instrument de relació entre la direcció del Partit i el conjunt del Partit, i entre el Partit i el poble.
- Eina de formació i del debat polític. TREBALL ha procurat —ha hagut de— saber mantenir un punt ponderat entre la immediata fita d'agitació, l'anàlisi tàctica i la perspectiva estratègica. TREBALL, malgrat tots els elements en contra, no ha estat ni només una empenta a la conjuntura ni només un instrument local. L'internacionalisme ha estat present a les seves pàgines i la preocupació pels pobles oprimits d'arreu i pels partits germans i democràtics en general ha tingut igualment ressò en les seves pàgines.

CLOENDA. Això *és un resum puntual del que ha* estat TREBALL, de com s'ha fet *i de quins* han estat alguns dels seus homes i dones. *És clar* que en la clandestinitat, havent d'evitar constantment els *cops de l'enemic*, no hi havia espai ni *possibilitat* ni era prudent anar fent una *crònica* historica precisa, exacta. *Amb* això volem dir que, ultra inexactituds que ben segur haurem comès, ens haurem deixat molts noms al tinter, molts noms valuosos d'aquests homes i dones. Demanem que ens perdonin i els retem, juntament amb els altres que hem esmentat, l'homenatge que mereixen. Entenem que en un moment com aquest, fer història volia dir també això: que TREBALL l'ha fet gent de carn i ossos que es passejava pels carrers de Catalunya, que vivia, treballava i lluitava al costat de l' "home del carrer", sense rebre ni ordres ni rubles i que, en tot cas, costà importants despeses materials i irreparables pèrdues humanes. I dir ben alt que el gran protagonista de TREBALL ha estat el Partit Socialista Unificat de Catalunya, els seus militants que l'han difós i l'han defensat, que l'han distribuït i que, al capdavall, l'han fet posible. A ells, i a tot el poble de Catalunya, adrecem aquestes ratlles. Perquè mai més Catalunya ni cap poble no tornin a veure's obligats a expressar-se en la clandestinitat.

Les fotografies ofereixen diferents aspectes d'impremtes clandestines de TREBALL. A sota, al centre, Joaquim Puig i Pidemunt, afusellat el febrer de 1949